

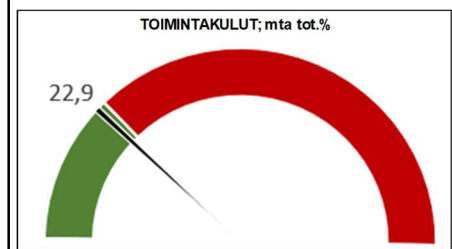
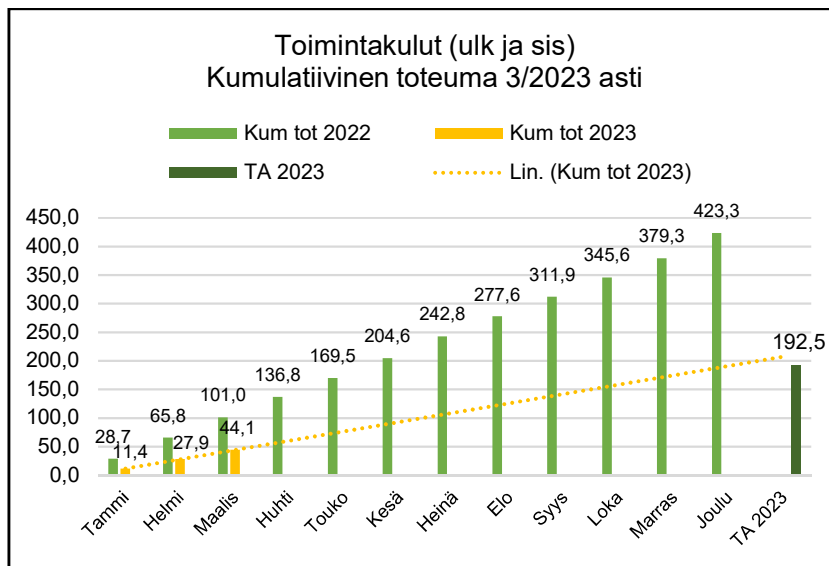
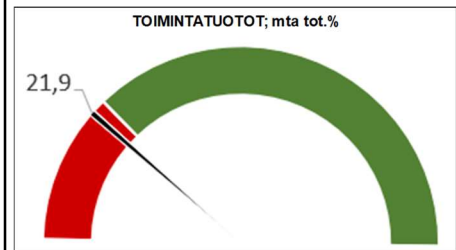
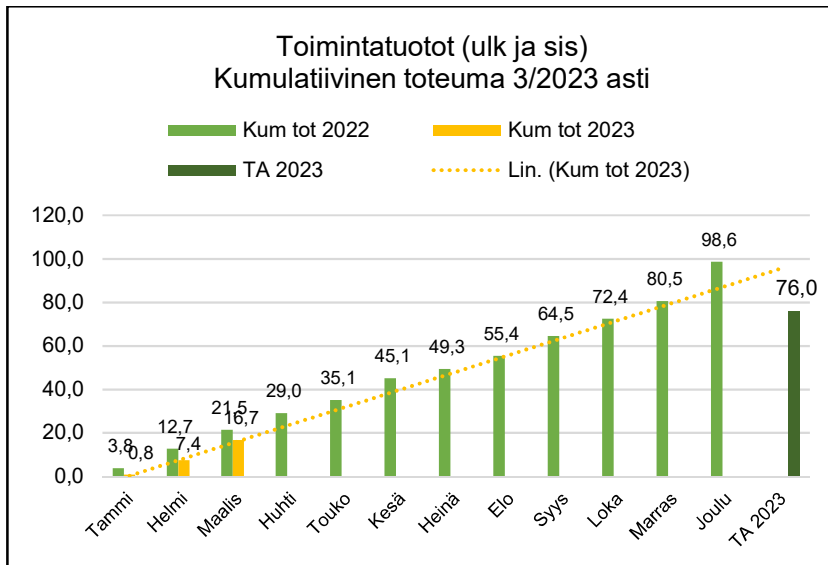

Salon kaupunki

**Kuukausiraportti
Maaliskuu 2023**

Toimintatuotot ja -kulut (koko kaupunki)

Olellaiset talouteen ja toimintaan liittyvät tapahtumat

Työttömyysaste oli maaliskuussa 9,2 % eli työttömiä oli 2 134 henkilöä, kun työttömyysaste vuodenvaihteessa oli 9,9 %. Työmarkkinatuen kuntaosuutta on maksettu tammi-maaliskuulta 768.935 euroa. Vastaavalla ajalla vuonna 2022 maksettiin kuntaosuutta 918.818 euroa.

Asukasluku on vähentynyt alkuvuoden aikana 20 henkilöllä verrattuna vuodenvaihteeseen. Tilastokeskuksen huhtikuussa päivitetyn väestörakenteen ennakkotiedon mukaan maaliskuun lopun asukasluku oli 50 949, kun asukasluku vuodenvaihteessa oli 50 969.

TYÖMARKKINAT

TILANNE

VERRATTUNA VUODENTAKAISEN

Marine Alutech on alkuvuoden aikana ilmoittanut uusista tilauksista ja jopa 20 uuden työntekijän rekrytoinneista.

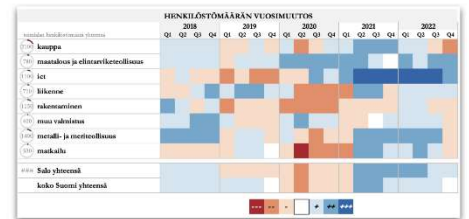
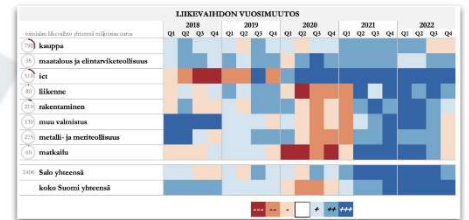
maaliskuu

2023

SUHDANNETILANNE

TOIMIALOITTAIN

Lähde: Tilastokeskus, Suhdannepalvelu

Salon työttömyysprosentti oli maaliskuun lopussa 9,2. Se on korkeampi kuin viime vuonna ja korkeampi kuin Varsinais-Suomessa (9,0%). Koko maassa työttömyysprosentti oli 9,6 %.

Vuoden ensimmäisellä neljänneksellä on perustettu hieman viime vuotta enemmän yrityksiä.

Tammii-maaliskuussa on ilmoitettu uusia avoimia työpaikkoja 5 % vähemmän kuin viime vuonna samaan aikaan.

yrittäjän uudistuminen

tammii-maaliskuu 2023

* Esityksessä on verrattu tämän vuoden tietoa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan | Viimeisten 6 kuukauden kehitys ■ positiivinen kehitys ■ negatiivinen kehitys
Lähteet: Tilastokeskuksen Suhdannepalvelu/Varsinais-Suomen ELY-keskuksen työllisyyskatsaus/Toimiala Online/Patentti- ja rekisterihallituksen Virre-palvelu

SALON KAUPUNKI

3/2023

TYÖLLISYYDEN KUNTAKOKEILU

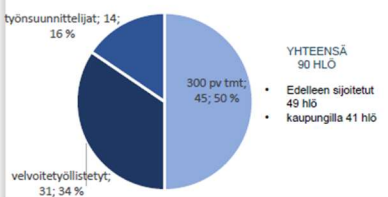
- TE-palvelu-uudistukseen 2025 liittyvä "Tulevaisuuden TE-palvelut Salossa"-kysely on avattu. Materiaalia tullaan hyödyntämään toiminnan suunnittelussa.
- Työllisyyspalveluiden käyntiasiakkaiden asiakastyytyväisyys ajanjaksolla 1-4/2023 NPS-mittarin mukaan 70 (n=112) eli erittäin hyvä.

Työllisyysuhanke VÄYLÄ (ESR, 2021-2023)

- Asiakkaita 2021-2022 yhteensä 207 henkilöä, joista alle 30-vuotiaita 114 eli 55 %.
- Kevään tapahtumia mm. Tuuks töihin -kesätyökrytyintapahtuma ja Koulutusten kevätmarkkinat
- Kevään aikana on myös valmisteltu valmennusmateriaalia työelämään siirtymisen nivelvaiheisiin animaatiovideoiden avulla, jotka julkaistaan toukokuussa somekanavilla.

Kaupungin palkkatukityöllistäminen

TYP, työllistymistä edistävä monilainen yhteispalvelu

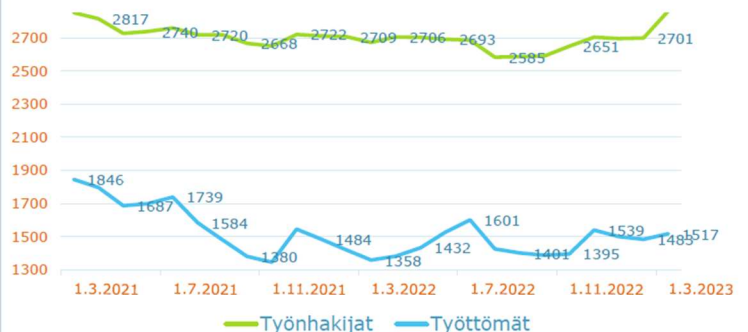
Palvelussa yhteensä 159 (+11) asiakasta
• Uusia 12
• Päättyneet 5 (Muutos 3/2022)

Kuntouttava työtoiminta

Palvelussa yhteensä 237 (-17) asiakasta (Muutos 3/2022)

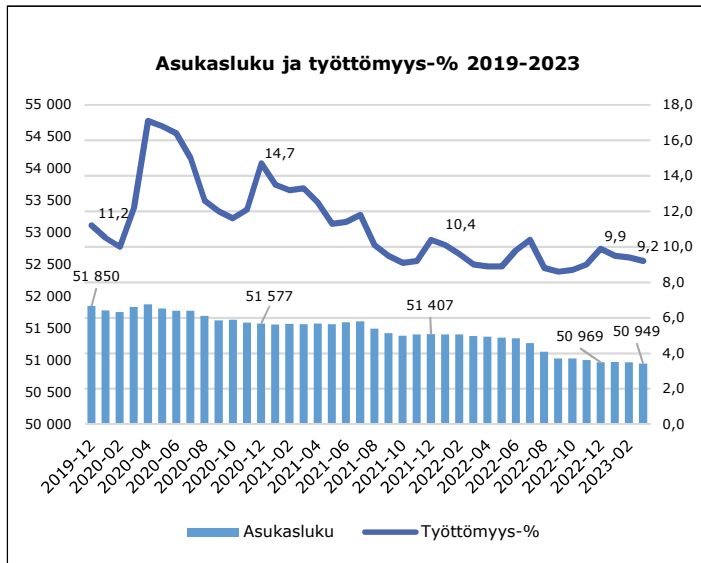
- 1.3.2023 alkaen kuntakokeiluun alettiin siirtämään tilapäistä suojelua saavia ukrainalaisia työnhakijoita. Salon kokeiluun siirryneitä ukrainalaisia tähän mennessä n. 160 asiakasta. Valtaosa siirryneistä on tällä hetkellä koulutuksessa (110 henkilöä).
- Kuntakokeiluun on rekrytoitu ukrainalaisten palveluun keskittyviä omavalmentajia vuosille 2023-2024
- Kuntakokeilun asiakasmäärä on lähtenyt maaliskuussa nousuun ukrainalaisten kuntakokeiluun siirtymisen myötä. Myös lievän tuen tarpeen asiakkaiden tiimin asiakasmäärät olleet nousussa.

Työnhakijat ja työttömät Salon kuntakokeilussa

Kokeiluun siirtyi 15.3.2021 2842 työnhakijaa

- Asiakkaina oli 31.3.2023 yhteensä 2701 (+190) työnhakijaa, joista työttömänä oli 1517 henkilöä (+159) eli työttömänä tai lomautettuna oli 56% asiakkaista.
- Keskimääräinen asiakasmäärä per omavalmentaja on noin 117 (-10) työnhakijaa. (Muutos 3/2022)

VAKAVARAINEN TALOUS

Ulk.tuotot (milj.euroa)	MTA 2023	kum 3/2023	Tot-%	kum 3/2022
Toimintatuotot	37,5	7,3	19,3 %	10,6
Kunnallisvero	84,8	35,8	42,2 %	50,8
Kiinteistövero	14,5	0,8	5,5 %	1,4
Yhteisövero	11,1	5,8	52,1 %	7,6
Valtionosuudet	167,4	56,5	33,7 %	124,8
Rahoitustuotot	2,4	0,0	0,2 %	0,1
Yhteensä	317,6	106,1	33,4 %	195,3

Ulk.kulut (milj.euroa)	MTA 2023	kum 3/2023	Tot-%	kum 3/2022
Toimintakulut	154,0	34,7	22,5 %	90,1
* Henkilöstökulut	94,2	21,8	23,1 %	40,1
* Palvelujen ostot	34,9	7,4	21,1 %	40,7
* Aineet, tarvikkeet ja tav.	15,3	3,3	21,7 %	5,0
* Avustukset	6,4	1,3	20,6 %	3,0
* Muut toimintakulut	3,1	0,9	29,0 %	1,4
Investoinnit (netto)	16,7	0,9	5,5 %	1,5
Rahoituskulut	3,1	0,1	4,6 %	0,0
Yhteensä	173,8	35,8	20,6 %	91,7

Lainojen muutos	-5,1	-11,5	227,4 %	-6,9
Nettokassavirta	138,8	58,9	42,4 %	96,7

Toiminnassa tapahtuneet muutokset

Vuoden vaihteessa voimaan tulleen hyvinvointialueuudistuksen myötä sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyivät kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on ollut suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen eivätkä talouden luvut näin ollen ole vertailtavia aiempien vuosien kanssa.

Hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä edunvalvonta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvät toiminnot, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa sisällyttävät kaupunginhallituksen talousarvioon. Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioon on lisätty uudistuksen yhteydessä kunnalle jäävistä tehtävistä Salon seudun työkeskus (Kolmituote) ja y-säätiötä vuokratut tilat, jotka aiemmin ovat olleet sosiaali- ja terveyslautakunnan talousarviossa. Lisäksi Salon kaupungin ja Someron kaupungin kesken on muodostettu sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana.

Uudistuksen myötä hyvinvointialueelle siirtyivät henkilöt, joiden työtehtävistä tosiasiallisesti vähintään 50 prosenttia kohdistui sosiaali- tai terveyspalveluihin tai pelastustoimeen. Myös kuntien yhteisten tukipalvelujen osalta henkilö siirtyi hyvinvointialueen palvelukseen, mikäli henkilön tehtävästä vähintään puolet kohdistui sosiaali- tai terveyspalveluihin tai pelastustoimeen. Hyvinvointialueelle siirtyi henkilöistä tukipalveluista, ravitsemispalveluista, sivistyspalveluista sekä sosiaali- ja terveyspalveluista. Hyvinvointialueuudistuksen myötä kaupungin palveluksesta poistui yli 1.300 kaktuista ja yli 300 määräaikaisissa palvelussuhteissa olevia työntekijöitä.

Koko kaupunki tuotot ja kulut

Laskennallinen toteuma maaliskuun lopussa on 25 %.

Ulkoisten toimintatuottojen toteuma on 7,3 miljoonaa euroa. Vähennystä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden on noin 3,4 miljoonaa euroa eli 31,8 %. Sosiaali- ja terveyslautakunnan osuus vuoden 2022 maaliskuun toimintatuotoista on ollut 5,1 miljoonaa euroa. Talousarvion toimintatuotoista on toteutunut 19,3 % eli toimintatuotot ovat toteutuneet alle talousarvion. Toimintatuotoihin on kirjattu tällä raportointijaksolla Varsinais-Suomen hyvinvointialueelta laskutettavat vuokratuotot tammi-maaliskuun ajalta.

Ulkoisten toimintakulujen toteuma on 34,7 miljoonaa euroa. Vähennystä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden on noin 55,4 miljoonaa euroa eli 61,5 %. Sosiaali- ja terveyslautakunnan osuus vuoden 2022 maaliskuun toimintakuluista on ollut 53,4 miljoonaa euroa ja pelastustoimen osuus 1,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 talousarviosta on toimintakulujen osalta toteutunut 22,5 %, joten ulkoiset toimintakulut ovat kokonaisuutena toteutuneet alle talousarvion.

Toimintakate ja tilikauden tulos

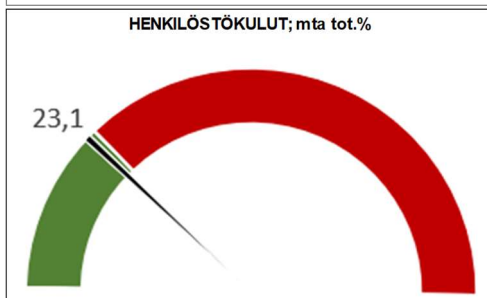
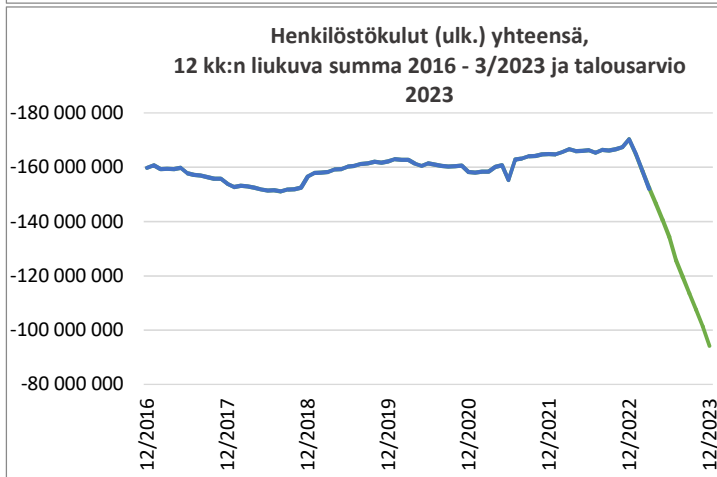
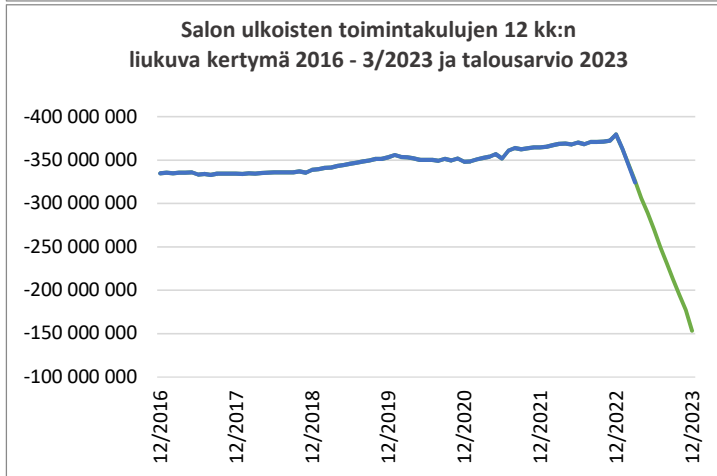
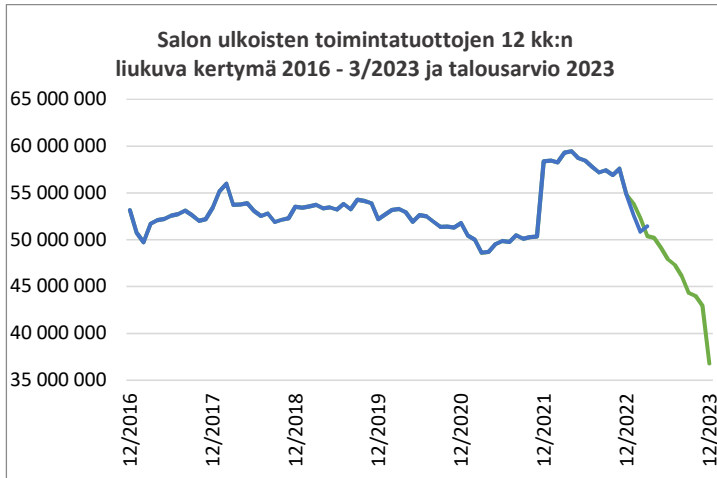
Valtuusto hyväksyi vuoden 2023 talousarvion kokouksessaan 12.12.2022 §110. Investointien lisämäärärahoista on päätetty valtuustossa 30.1.2023 §4 80.000 euroa Perniön kirkonkylän koulun irtaimistoon, 6.3.2023 §14 80.000 euroa Vesilaitoksen irtaimistoon ja 6.3.2023 §15 140.000 euroa Salon urheilupuiston peliolo-suhteiden parantamiseen.

Toimintakate maaliskuussa on -27,4 miljoonaa euroa ja se on 23,6 % talousarviosta eli hieman alle talousarvion. Viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna toimintakate on vahvistunut 52,0 miljoonaa euroa eli 65,5 %. Vuosikate on maaliskuun tilanteen mukaan 21,9 miljoonaa euroa. Vuosikate on vahvistunut 9,0 miljoonaa euroa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tilikauden ylijäämä on maaliskuussa 18,0 miljoonaa euroa ja se on vahvistunut 9,0 miljoonaa euroa viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Kuntien ja kuntayhtymien talousraportointi valtiokonttorille

Kuntien ja kuntayhtymien lakisääteinen automaattinen talousraportointi valtiokonttorille käynnistyi vuoden 2021 alusta alkaen. www.tutkihallintoa.fi/kunnat -sivustolla on mahdollista seurata kuntien ja kuntayhtymien lakisääteisen automaattisen talousraportoinnin tilannetta ja raportoituja tietoja. Sivustolla on myös mahdollista vertailla eri kuntien raportoituja lukuja keskenään esim. väkilukuun suhteutettuna. Tällä hetkellä sivustolla on nähtävissä mm. neljännesvuosiraportit vuodelta 2021 ja 2022. Lisäksi sivustolla on mm. kuntakonsernien tilinpäätöstiedot 2021 ja 2022 sekä kunnan talousarviodiedot 2023 ja palvelukohtainen raportti tilinpäätöstiedoista 2021. Vuoden 2022 palvelukohtainen raportti on annettava 30.5.2023 mennessä.

Verotuotot

Hyvinvointialueudistuksen yhteydessä tehtiin tuloveroprosentin leikkaus vuodelle 2023 (12,64 prosenttiyksikköä) samansuuruisesti kaikilta kunnilta. Samassa yhteydessä myös kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennettiin, mistä johtuen myös yhteisövero laskee. Kaupunginvaltuusto on päättänyt 14.11.2022 kokouksessaan, että kunnallisveroprosentti on 8,11 ja kiinteistöveroprosentit pysyivät ennallaan.

Salon kaupungin kunnallisverotuottojen arvioidaan laskevan 53,3 prosenttia, yhteisöverojen laskevan 35,3 prosenttia ja kiinteistöverojen pysyvän samalla tasolla vuoden 2022 muutettuun talousarvioon verrattuna. Kuntaliiton huhtikuussa päivitetyn veroennusteen perusteella verotuloja tulisi kertymään vuonna 2023 yhteensä 118,1 miljoonaa euroa. Kunnallisvero tulisi toteutumaan 88,2 miljoonan euron suuruisena, yhteisövero 13,7 miljoonan euron suuruisena ja kiinteistövero 16,2 miljoonan euron suuruisena. Vaikka alkuvuonna verotuloennuste on parantunut, on se vielä epävarma ja siihen on syytä suhtautua varovaisuuden periaatetta noudattaen. Valmistuva verotus 2022 aiheuttaa vielä epävarmuutta kuluvan vuoden kunnallisveron tilityksiin. Valtiovarainministeriön tiedon mukaan on mahdollista, että veronsaajaryhmien jako-osuuksia oikaistaan vielä ennen verotuksen päättymistä lokakuun lopussa.

Tammi-maaliskuussa on saatu verotuottoja yhteensä 42,4 miljoonaa euroa, mikä on 17,4 miljoonaa euroa (-29,1 %) vähemmän viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Kunnallisverot vähenivät viime vuoteen verrattuna 15,0 miljoonaa euroa (-29,5 %), yhteisöverot 1,8 miljoonaa euroa (-24,0 %) ja kiinteistöverot 0,6 miljoonaa euroa (-43,7 %).

Muutetussa talousarviossa on verotulokertymäksi arvioitu 110,3 miljoonaa euroa ja talousarviosta on maaliskuussa toteutunut 38,4%. Vuonna 2022 verotuottoja toteutui yhteensä 215,8 miljoonaa euroa.

Valtionosuudet

Kuntien valtionosuudet laskevat vuonna 2023 verrattuna vuoteen 2022 ja aleneminen johtuu pääasiassa hyvinvointialueudistuksesta. Valtiovarainministeriö tarkistaa kunnilta hyvinvointialueille siirrettävien tulojen määrän koko maan tasolla eurolleen siirtyviä kuluja vastaavaksi vuoden 2022 taloustietojen valmistuttua syksyllä 2023. Tarkistus otetaan huomioon kuntien valtionosuudessa vuodesta 2024 alkaen.

Valtiovarainministeriön tekemän vuoden 2023 päätöksen mukaan valtionosuuksien toteumaksi arvioitiin noin 28,2 miljoonaa euroa (ei sis. kotikuntakorvauksia). Kuukausittainen tilitys on noin 2,3 miljoonaa euroa. Talousarviossa valtionosuuksien määräksi on arvioitu 28,5 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Bruttoinvestointimenoista on maaliskuuhun mennessä toteutunut 5,4 % eli 0,9 miljoonaa euroa. Nettoinvestoinnit olivat 0,9 miljoonaa euroa, sisältäen myyntivoitot ja tappiot.

Velka / asukas

Uutta pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu, lainoja on lyhennetty tammi-maaliskuun aikana 11,5 miljoonaa euroa. Lyhytaikaista (kuntatodistuksia) lainaa oli maaliskuun lopussa käytössä 30,0 miljoonaa euroa. Lainamäärä oli maaliskuun lopussa noin 73,1 miljoonaa euroa eli noin 1.436 euroa/asukas, kun lainamäärä vuoden vaihteessa oli 84,7 miljoonaa euroa eli 1.661 euroa/asukas. Korkotason nousu on lisännyt rahoituskuluja. Maksuvalmius vuoden aikana turvataan tarvittaessa lyhytaikaisella lainalla.

Henkilöstökulut

Henkilöstökuluja on tammi-maaliskuun aikana kirjattu 21,8 miljoonaa euroa. Vähennystä viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden on noin 18,3 miljoonaa euroa eli 45,7 %. Sosiaali- ja terveystalokunnan osuus vuoden 2022 maaliskuun henkilöstökuluista on ollut 18,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen toteuma talousarviosta on 23,1 %, joten henkilöstökulut ovat hie-man alle talousarvion tason.

Kunta-alan sopimusratkaisut vuosina 2022-2025 saatiin maaliskuussa lopulliseen muotoonsa, kun sovintoesityksen mukainen perälautaratkaisu saatiin päätökseen. Perälautaratkaisun mukaisesti yksityisten alojen sopimusratkaisut vaikuttavat kunta-alan palkankorotuksiin. Sopimuskausi on 1.5.2022-30.4.2025. Vuonna 2023 kustannukset kasvavat kunta-alalla 4,85 prosenttia vuoden 2022 keskiarvoon verrattuna. Kesäkuussa maksuun tulevat 2,2 prosentin yleiskorotus sekä 0,7 prosentin paikallinen järjestelyerä. Lisäksi kesäkuussa maksetaan perälautatarkastelun mukainen 467 euron kertapalkkio koko henkilöstölle. Lisäksi maksetaan KVTESin liitteen 5 ja OVTESin osio G:n piirissä oleville erillinen kertapalkkio (120 ja 150 euroa).

- maaliskuun laskennallinen tot% = 25 %

Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	TOT 3/2023	TA 2023	TA Muu- tokset	MTA 2023	TOT % MTA 2023	TOT 3/2022	Muutos ed. vuosi	Muu- tos% ed. vuosi
Myyntituotot	3 077	14 154	0	14 154	21,7 %	3 454	-376	-10,9 %
Maksutuotot	852	2 898	0	2 898	29,4 %	4 673	-3 822	-81,8 %
Tuet ja avustukset	1 205	3 921	0	3 921	30,7 %	1 276	-70	-5,5 %
Muut toimintatuotot	2 125	16 564	0	16 564	12,8 %	1 236	889	72,0 %
Toimintatuotot yhteensä	7 259	37 537	0	37 537	19,3 %	10 639	-3 379	-31,8 %
Henkilöstökulut	-21 784	-94 237	0	-94 237	23,1 %	-40 084	18 299	-45,7 %
Palvelujen ostot	-7 354	-34 883	0	-34 883	21,1 %	-40 715	33 360	-81,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 316	-15 263	0	-15 263	21,7 %	-4 958	1 642	-33,1 %
Avustukset	-1 330	-6 450	0	-6 450	20,6 %	-2 969	1 639	-55,2 %
Muut toimintakulut	-908	-3 130	0	-3 130	29,0 %	-1 354	447	-33,0 %
Toimintakulut yhteensä	-34 692	-153 962	0	-153 962	22,5 %	-90 080	55 387	-61,5 %
Toimintakate	-27 433	-116 425	0	-116 425	23,6 %	-79 441	-52 008	65,5 %
Kunnallisvero	35 807	84 750	0	84 750	42,2 %	50 800	-14 993	-29,5 %
Kiinteistövero	793	14 490	0	14 490	5,5 %	1 408	-615	-43,7 %
Yhteisövero	5 783	11 109	0	11 109	52,1 %	7 608	-1 825	-24,0 %
Verotulot	42 383	110 349	0	110 349	38,4 %	59 816	-17 433	-29,1 %
Kunnan peruspalvelujen v.o.	1 255	4 846	0	4 846	25,9 %	19 287	-18 031	-93,5 %
Verotuloihin perustuva v.o.	4 086	16 358	0	16 358	25,0 %	6 653	-2 567	-38,6 %
Opetus- ja kulttuuritoimen v.o.	-606	-2 094	0	-2 094	29,0 %	-525	-81	15,5 %
Verotulomenetyksen kompens.	2 318	9 410	0	9 410	24,6 %	7 063	-4 744	-67,2 %
Valtionosuudet	7 053	28 520	0	28 520	24,7 %	32 477	-25 424	-78,3 %
Korkotuotot	-9	546	0	546	-1,7 %	56	-65	-116,1 %
Muut rahoitustuotot	14	1 827	0	1 827	0,8 %	13	1	5,5 %
Korkokulut	-142	-1 500	0	-1 500	9,5 %	-35	-107	301,2 %
Muut rahoituskulut	0	-1 565	0	-1 565	0,0 %	0	0	-17,7 %
Rahoitustuotot ja -kulut	-137	-692	0	-692	19,8 %	34	-171	-502,3 %
Vuosikate	21 866	21 752	0	21 752	100,5 %	12 887	8 980	69,7 %
Sumu-poistot	-3 975	-16 278	0	-16 278	24,4 %	-3 947	-28	0,7 %
Tilikauden tulos	17 892	5 474	0	5 474	326,9 %	8 940	8 952	100,1 %
Poistoeron lisäys/vähennys	134	535	0	535	25,0 %	134	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	18 025	6 008	0	6 008	300,0 %	9 073	8 952	98,7 %
INVESTOINNIT								
Investointikulut	-930	-17 003	-300	-17 303	5,4 %	-1 892	961	-50,8 %
Investointituotot (luovutus-hinta)	1	560	0	560	0,2 %	348	-348	-99,7 %
Investoinnit, netto	-929	-16 443	-300	-16 743	5,5 %	-1 543	614	-39,8 %

Konsernihallinto = tarkastusltk + keskusvaaliltk + kvalt + khall

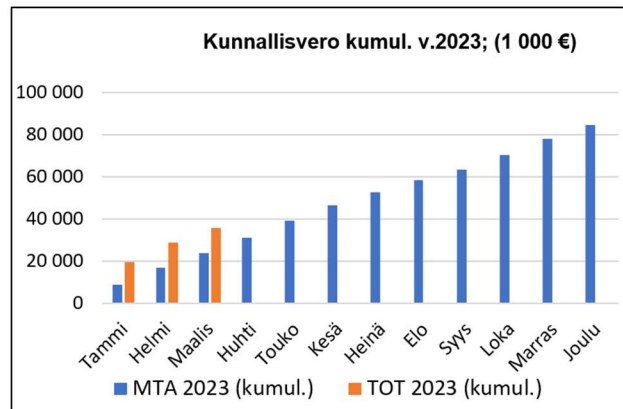
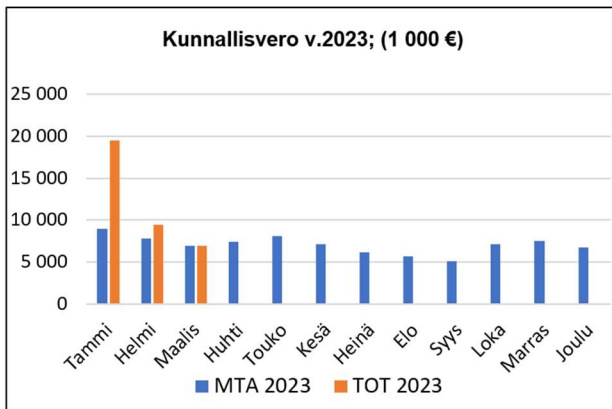
Tuloslaskelma 1000 € (ulkoinen)	TOT 3/2023	TA 2023	TA Muu- tokset	MTA 2023	TOT % TA 2023	TOT 3/2022	Muutos ed. vuosi	Muutos% ed. vuosi
KONSERNIHALLINTO								
Toimintatuotot	339	1 741	6	1 747	19,4 %	192	147	76,7 %
Toimintakulut	-2 674	-13 100	0	-13 101	20,4 %	-3 618	-944	-26,1 %
Toimintakate	-2 336	-11 360	6	-11 354	20,6 %	-3 426	1 091	-31,8 %
SOSIAALI- JA TER- VEYSLTK								
Toimintatuotot	0	0	0	0	0,0 %	5 145	-5 145	-100,0 %
Toimintakulut	0	0	0	0	0,0 %	-53 447	-53 447	-100,0 %
Toimintakate	0	0	0	0	0,0 %	-48 302	48 302	-100,0 %
OPETUSLTK								
Toimintatuotot	1 281	4 612	25	4 637	27,6 %	1 297	-17	-1,3 %
Toimintakulut	-17 116	-71 598	-23	-71 622	23,9 %	-16 152	963	6,0 %
Toimintakate	-15 835	-66 987	2	-66 985	23,6 %	-14 855	-980	6,6 %
VAPAA-AJAN LTK								
Toimintatuotot	571	1 676	58	1 734	32,9 %	374	196	52,5 %
Toimintakulut	-2 142	-8 900	-70	-8 970	23,9 %	-2 013	129	6,4 %
Toimintakate	-1 571	-7 224	-12	-7 236	21,7 %	-1 638	67	-4,1 %
KAUPUNKIKEHITYSLTK								
Toimintatuotot	2 792	18 796	-90	18 706	14,9 %	1 373	1 418	103,2 %
Toimintakulut	-11 007	-52 226	97	-52 129	21,1 %	-13 301	-2 294	-17,2 %
Toimintakate	-8 215	-33 430	8	-33 423	24,6 %	-11 928	3 712	-31,1 %
RAKENNUS- JA YMP.LTK								
Toimintatuotot	270	1 426	0	1 426	18,9 %	245	25	10,4 %
Toimintakulut	-616	-2 958	0	-2 958	20,8 %	-596	20	3,3 %
Toimintakate	-346	-1 531	0	-1 531	22,6 %	-352	6	-1,6 %
VESIHUOLTOLAITOS								
Toimintatuotot	2 007	9 287	0	9 287	21,6 %	2 011	-4	-0,2 %
Toimintakulut	-1 138	-5 180	-4	-5 184	21,9 %	-953	185	19,4 %
Toimintakate	870	4 107	-3	4 104	21,2 %	1 059	-189	-17,9 %
KÄYTTÖTALOUS YHT.								
Toimintatuotot	7 259	37 537	0	37 537	19,3 %	10 639	-3 379	-31,8 %
Toimintakulut	-34 692	-153 962	0	-153 962	22,5 %	-90 080	-55 387	-61,5 %
Toimintakate	-27 433	-116 425	0	-116 425	23,6 %	-79 441	52 008	-65,5 %

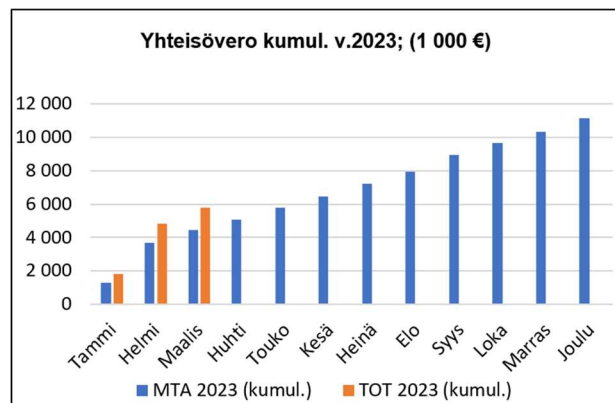
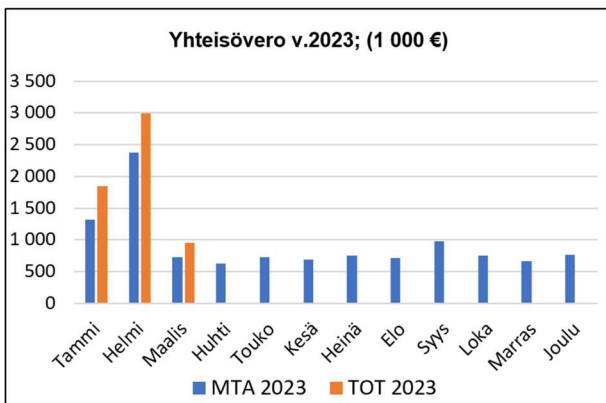

Verotuotot

Kunnallisvero	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	9 004	19 501	9 004	19 501
Helmi	7 844	9 404	16 847	28 904
Maalis	6 894	6 903	23 742	35 807
Huhti	7 463		31 205	
Touko	8 138		39 343	
Kesä	7 109		46 451	
Heinä	6 208		52 660	
Elo	5 717		58 377	
Syys	5 055		63 432	
Loka	7 084		70 516	
Marras	7 485		78 001	
Joulu	6 749		84 750	
Yhteensä	84 750	35 807		

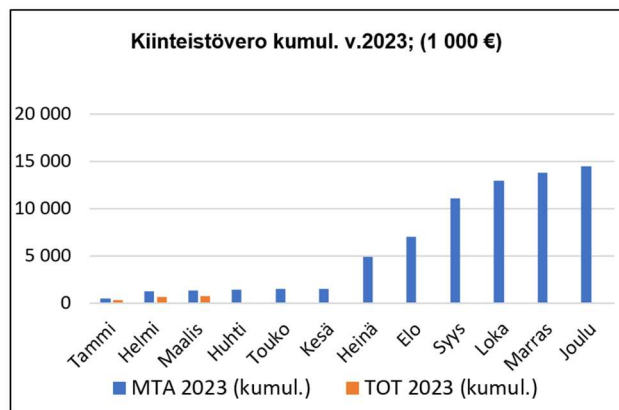
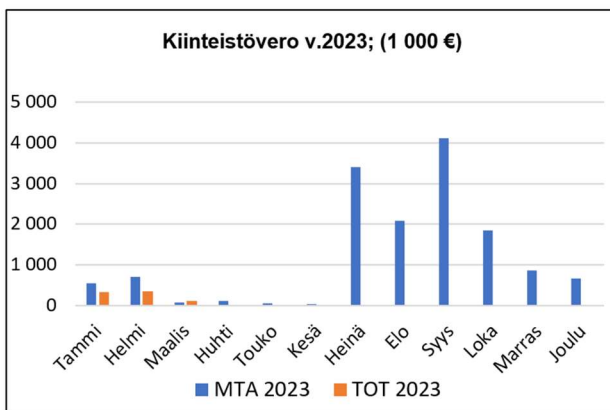
Yhteisövero	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	1 320	1 842	1 320	1 842
Helmi	2 381	2 992	3 701	4 834
Maalis	732	949	4 433	5 783
Huhti	626		5 059	
Touko	726		5 785	
Kesä	685		6 470	
Heinä	759		7 228	
Elo	713		7 941	
Syys	979		8 920	
Loka	754		9 674	
Marras	662		10 337	
Joulu	772		11 109	
Yhteensä	11 109	5 783		

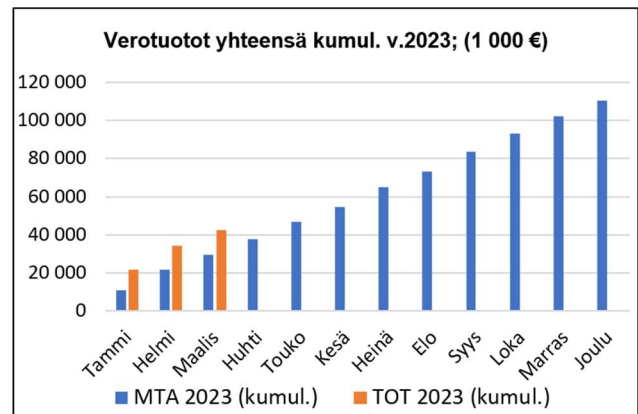
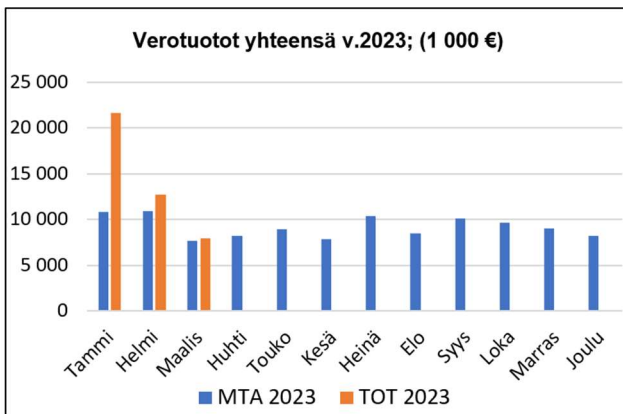

Kiinteistövero	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	546	329	546	329
Helmi	711	352	1 257	680
Maalis	69	113	1 325	793
Huhti	115		1 440	
Touko	49		1 490	
Kesä	35		1 525	
Heinä	3 396		4 921	
Elo	2 082		7 003	
Syys	4 110		11 113	
Loka	1 857		12 970	
Marras	856		13 826	
Joulu	664		14 490	
Yhteensä	14 490	793		

Verotuotot yhteensä	MTA 2023	TOT 2023	MTA 2023 (kumul.)	TOT 2023 (kumul.)
Tammi	10 869	21 672	10 869	21 672
Helmi	10 935	12 747	21 805	34 418
Maalis	7 695	7 965	29 500	42 383
Huhti	8 204		37 704	
Touko	8 913		46 617	
Kesä	7 829		54 446	
Heinä	10 363		64 809	
Elo	8 512		73 320	
Syys	10 145		83 465	
Loka	9 695		93 160	
Marras	9 004		102 164	
Joulu	8 185		110 349	
Yhteensä	110 349	42 383		

Maaliskuu 2023 **Sivistyspalvelut** **Varhaiskasvatuspalvelut** **Perusopetus- ja nuorisopalvelut** **Lukiokoulutus ja musiikkiopisto**

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Varhaiskasvatuspalvelut

Salo on mukana kaksivuotisen esiopetuksen kokeilussa elokuusta 2021 toukokuuhun 2024. Kokeiluun on valikoitu kuusi päiväkotia. Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt kokeiluun osallistuville kunnille avustusta kokeilusta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi.

Lasten määrä varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt ja varhaiskasvatukseen osallistumisaste on kohonnut; erityisesti alle kolmevuotiaiden lasten osalta. Tästä johtuen henkilöstöresursseja tarvitaan enemmän suhdeluvun mukaisen lakisääteisen palvelun järjestämiseen. Myös varhaiskasvatuslain mukainen tuen uudistaminen edellyttää kunnilta nopeaa ja riittävää resurssointia lapsen tuen järjestämiseen.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvoa päiväkotij- ja ryhmäperhepäivähoidon osalta korotettiin opetuslautakunnassa 1.1.2023 alkaen. Perhepäivähoidon kustannuskorvauksia korotettiin 1.1.2023 alkaen. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytymisen perusteena olevia tulo-rajooja korotettiin 33 prosenttia 1.3.2023 alkaen muuttuneen varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 5 §:n mukaisesti. Muutoksella tulee olemaan negatiivinen vaikutus talouteen.

Perusopetuspalvelut

Perusopetuksen lukuvuoden teemaa Mielen hyvinvointia on jatkettu kouluissa mm. käyttämällä työkaluna Hyvän mielen taitomerkkiä. Vuorovaikutus- ja tunnetaitojen harjoittelu on ollut hyvinvointityön keskiössä.

Ukrainan kriisin myötä valmistavaan opetukseen on perustettu lisäryhmiä. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilaat siirtyvät perusopetukseen, mitä on lähdetty valmistelemaan yhdessä rehtoreiden kanssa.

Hyvinvointialueen käynnistyessä on tuonut muutoksia opiskeluhuollon asiantuntijoiden palvelujen järjestämiseen, kun kuraattorit, psykologit ja kouluterveydenhoitajat työskentelevät hyvinvointialueella. Yhteistyön toimintamalleja on lähdetty kehittämään. Haasteena on ollut, kun opiskeluhuollon asiantuntijat työskentelevät eri organisaatioissa, on wilma-tunnusten käyttö. Tätä ongelmaa selvitetään valtakunnallisesti.

Nuorisopalvelut

Koulunuorisotyö-hanke käynnistyi helmikuun alussa. Liikennepuiston palvelutuotannon vastuu määritelty vuoden 2023 alusta alkaen nuorisopalveluille.

Lukiokoulutuksen palvelut

Salon lukiossa järjestettiin maaliskuussa ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoille erikoisohjelmaa kahtena päivänä abien ollessa ylioppilaskirjoituksissa ja kakkosten tustuessa työelämään (TET).

Ohjelmassa oli 16.3. valinnaisia pajoja, esimerkiksi matikapaja, sukututkimuspaja, hevosenhoitopaja, äänimaljarentoutus ja poliisi kertoo päihteistä -paja. Toisen päivänä 17.3. tullin rikostutkija kertoi, mitä nuoren tulee tietää tullin toiminnasta sekä kertoi oman uratarinansa. Päivä päät-

tyi yhteiseen elokuvaesitykseen Bio Salossa.

Kevään aikana lukiolla on järjestetty OPH:n myöntämällä koronatuella eriyttävää samanaikaisopetusta sekä tukiovetusta ja työpajoja oppimisvajeen korjaamiseksi. Tämä tukimuoto on saanut hyvää palautetta sekä opiskelijoilta että opettajilta.

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston toimintaa on toteutettu lähiovetuksena ja orkesterit ovat päässeet harjoittelemaan vakiokokoonpanoilla. Oppilasiloja olla toteutettu yleisön läsnä ollessa ja osa oppilasiloista on myös striimattu.

Kehittämiskohteina ja sisäisissä koulutuksissa on huomioitu opettajien toiveiden mukaisesti henkilöstön improvisaatiokoulutus sekä ergonomiakoulutus. Workshop-yhteistoimintaviikko toteutettiin tauon jälkeen osana oppilaiden opintoja maaliskuussa 2023. Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan puitteissa järjestettiin neljä päiväkotikonserttia maaliskuussa 2023. Osallistuimme myös Lastenkulttuurin maaliskuuhun.

Jatkoilmoittautuminen lukukauden 2023-2024 opintoihin on käynnissä. Kevään 2023 oppilasvalinta toteutetaan videohakuna huhti-toukokuussa.

Varhaiskasvatus	03 / 2022	03 / 2023	Muutos
Päivähoitopaik. täyttöaste% (kunnallinen)	95,17	92,02	-3,3 %
Päivähoitopaik. käyttöaste % (kunnallinen)	73,27	71,36	-2,6 %
Lapset varh. kasv. piirissä (yksityinen ja kunnallinen)	1 996	1 975	-1,1 %
Kunnallisten perhepäivähoitajien määrä	21	20	-4,8 %
Lapsia/perhepäivähoitaja	3,95	3,60	

Perusopetus	syksy / 21	syksy / 22
Erityisopetuksen oppilaat / kaikki oppilaat	585 / 4990	625 / 4781
Oppilasmäärä / luokkien määrä	4990 / 299	4781 / 288
Oppilasmäärä / henkilöstö	4990 / 520	4781 / 517
Lukiokoulutus	syksy / 21	syksy / 22
Opiskelijat / opetushlöstö	890 / 54	892 / 56
Opiskelijat / opiskelupaikat	890 / 944	892 / 949

Musiikkiopisto	2021	2022	Muutos
Oppilasmäärä	385	396	2,9 %

Maaliskuu 2023 **Sivistyspalvelut** **Varhaiskasvatuspalvelut** **Perusopetus- ja nuorisopalvelut** **Lukiokoulutus ja musiikkiopisto**

Talous

Toimintatuottoja on tammi-maaliskuun aikana toteutunut 1,3 miljoonaa euroa (27,7 % talousarviosta), lähes saman verran kuin viime vuoden vastaavana ajankohtana.

Myyntituottoja on tammi-maaliskuun aikana kertynyt 180 000 euroa, (18,2 %). Myyntituotot ovat laskeneet viime vuoden vastaavaan ajankohtaan nähden noin 90 000 euroa. Lasku johtuu pääosin valtionosuuksien mukana maksettavien kotikuntakorvaustulojen laskusta.

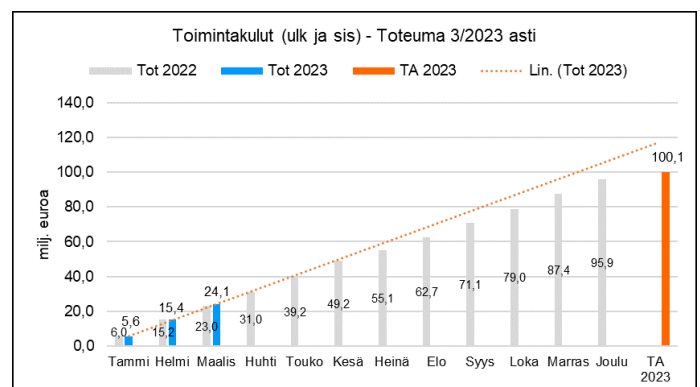
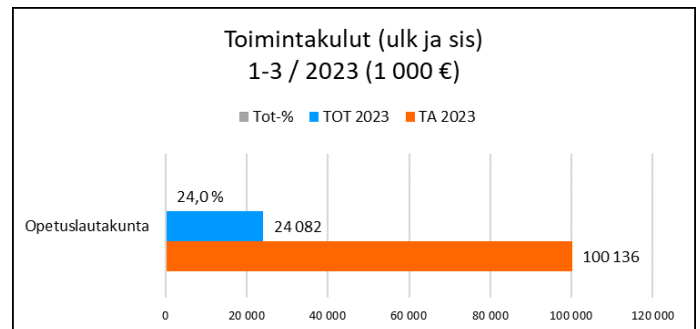
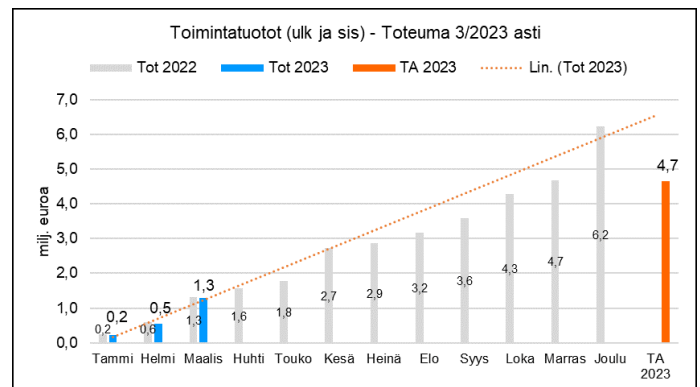
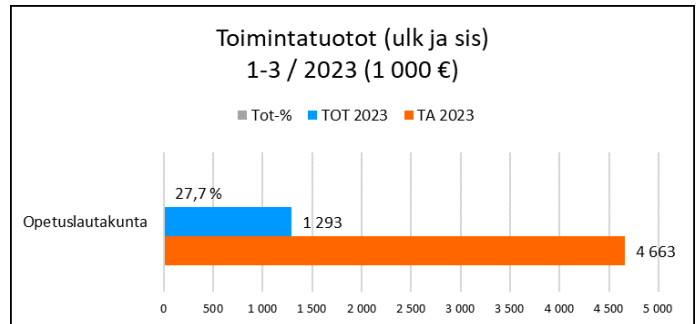
Maksutuottoja on kertynyt 0,5 miljoonaa euroa (29,6 %), noin 30 000 euroa vähemmän kuin viime vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana. Viime vuosien varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset ja indeksitaristukset ovat vaikuttaneet alentavasti maksutuottojen kertymään aikaisempaan verrattuna. Tämä on otettu huomioon talousarviossa. Varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksujen kertymä on ollut tammi-maaliskuun aikana noin 30 000 euroa, 8,2 % vähemmän verrattuna vuoden 2022 vastaavaan ajankohtaan. Yhteensä hoitopäivämaksuja on kertynyt 430 000 euroa (27,6 %).

Hankeavustuksia on kirjattu 0,6 miljoonaa euroa, noin 80 000 euroa enemmän kuin tammi-maaliskuussa 2022.

Toimintakuluja on toteutunut 24,1 miljoonaa euroa, kun vastaavana ajankohtana viime vuonna luku oli 23,0 miljoonaa euroa. Talousarvion laskennallinen toteuma toimintakulujen osalta on 24,0 %. Palvelujen ostoja on toteutunut tammi-maaliskuun aikana talousarvioon nähden 25,1 %, aineita, tarvikkeita ja tavaroita 9,7 %, avustuksia 24,3 % ja muita toimintakuluja 24,5 %.

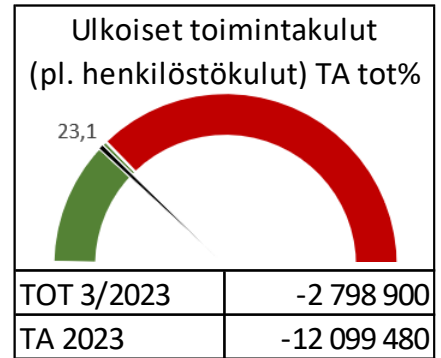
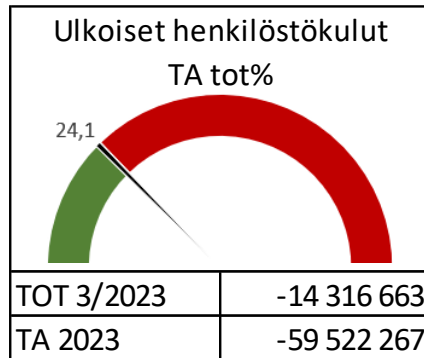
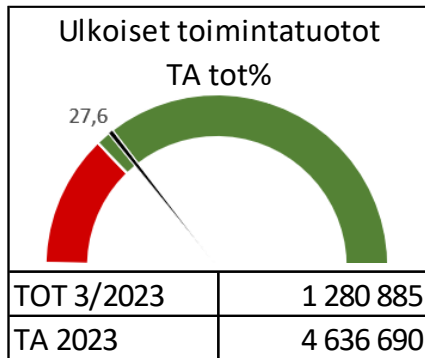
Henkilöstökuluja on kirjattu tammi-maaliskuun aikana 14,3 miljoonaa euroa (24,0 %), eli noin 0,6 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Kunta-alan uudet virka- ja työehtosopimukset astuivat voimaan 1.5.2022, sopimus sisältää myös viisivuotisen palkkaohjelman. Perhepäivähoitajien palkkausjärjestelmä on uudistunut kokonaan 1.10.2022 lähtien.

Vuoden 2023 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova. Talousarvion sitovuus valtuuston nähden koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja. Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -15,8 miljoonaa euroa, 23,6 % talousarviosta (-14,9 miljoonaa euroa ja 23,0 % v. 2022).

Maaliskuu 2023 **Sivistyspalvelut**
Varhaiskasvatuspalvelut
Perusopetus- ja nuorisopalvelut
Lukiokoulutus ja musiikkiopisto

TULOSLASKELMA 1 000 € (ulkoinen)	KUM TOT 03/2023	TA 2023	TOT % TA 2023	KUM TOT 03/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Opetusltk yhteensä						
Myyntituotot	181	995	18,2 %	270	-89	-32,9 %
Maksutuotot	513	1 730	29,6 %	537	-24	-4,5 %
Tuet ja avustukset	582	1 874	31,1 %	486	96	19,8 %
Muut toimintatuotot	5	38	12,1 %	4	1	19,8 %
Toimintatuotot yhteensä	1 281	4 637	27,6 %	1 297	-17	-1,3 %
Henkilöstökulut	-14 317	-59 522	24,1 %	-13 735	582	4,2 %
Palvelujen ostot	-1 895	-6 916	27,4 %	-1 570	326	20,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-206	-2 165	9,5 %	-212	-5	-2,6 %
Avustukset	-414	-1 704	24,3 %	-372	41	11,1 %
Muut toimintakulut	-284	-1 315	21,6 %	-264	20	7,5 %
Toimintakulut yhteensä	-17 116	-71 622	23,9 %	-16 152	963	6,0 %
Toimintakate	-15 835	-66 985	23,6 %	-14 855	-980	-6,6 %
Sivistyspalveluiden hallinto						
toimintatuotot	11	0	0,0 %	0	11	0,0 %
toimintakulut	-47	-247	18,9 %	-49	2	-5,1 %
Varhaiskasvatuspalvelut						
toimintatuotot	628	2 204	28,5 %	556	72	12,9 %
toimintakulut	-6 247	-25 952	24,1 %	-5 614	-634	11,3 %
Perusopetuspalvelut						
toimintatuotot	424	1 575	26,9 %	567	-144	-25,3 %
toimintakulut	-8 806	-35 749	24,6 %	-8 596	-209	2,4 %
Nuorisopalvelut						
toimintatuotot	96	566	17,0 %	67	29	43,0 %
toimintakulut	-505	-2 425	20,8 %	-457	-48	10,6 %
Lukiokoulutus						
toimintatuotot	38	126	30,0 %	25	12	48,6 %
toimintakulut	-1 278	-6 176	20,7 %	-1 206	-71	5,9 %
Musiikkiopisto						
toimintatuotot	84	167	50,5 %	81	3	3,5 %
toimintakulut	-233	-1 072	21,8 %	-231	-3	1,3 %

Maaliskuu 2023 Sivistyspalvelut Vapaa-aikapalvelut

Olenaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Liikuntapalvelut

Liikunnanohjaus- ja neuvonta

Liikunnan toimintavuosi 2023 käynnistyi suunnitellusti, joista suosituimpina oli mm. lasten alkeisuihakoulut, ikääntyneiden kuntosaliharjoittelu sekä uutena soolotanssikurssit. Kevään osalta ilmoittautuneita rekisteröitiinkin yhteensä 1 833 henkilöä.

Liikuntaneuvonta käynnisti pilottikokeilun ikääntyneiden ryhmämuotoisesta liikuntaneuvonnasta, joka toteutettiin opiskelijanäyttötöinä ja talvilomalla järjestettiin toimintaa erityisesti lapsille ja lapsiperheille jäädiscon, lasketteluriehän ja Perniön toimintatorstain muodossa.

Ulkoliikuntapaikat

Vaihtelevat talviolosuhteet toivat haasteita ulkoliikuntapaikkojen hoitoon. Jääkenttien ja latujen kunnostukset jouduttiin aloittamaan alusta useampaan kertaan, samoin kuin lämmitettävän tekonorumen toimintakunnossapito oli ajoittain hyvinkin haastavaa. Ulkojäiden kunnossapitoa yritettiin jatkaa vielä viikolla 10, mutta aurinkoisina päivinä yöpakkasten avulla jäädytetyt kentät sulivat auringon paisteessa saman verran kuin oli saatu jäädytettyä. Latuja saatiin vielä lumisateiden avulla tehtyä viikolla 10, mutta seuraavan viikon vesisateet päättivät hiihtokauden.

Uimarannat

Uimaloissa, joissa liikuntapalveluiden erikseen hyväksymät vuokraajat järjestävät talviuintia, oli alkuvuonna 2023 aktiivista toimintaa ja käyttö oli vilkasta, jonka johdosta mm. aukioloaikoja on jouduttu pidentämään, että mahdollisimman moni halukas olisi mahtunut mukaan.

Uimahalli

Uimahallissa alkuvuosi on ollut tutun vilkas kävijämäärältään, näin koronavuosien jälkeen on palattu tavanomaisempiin asiakasvirtoihin. Talvilomaviikolla hallissa varsinkin oli vilskettä.

Uimahallin käyntien määrä jatkaa ”palautumista” normaali vuosien käyttäjämääriin, joita rekisteröitiinkin maaliskuun lopussa yli 75 000 käyntiä. Suhteutettuna edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon on lisäystä tapahtunut yli 64 %.

Kirjastopalvelut

Helmikuussa Halikon kirjastossa otettiin käyttöön omatoimikirjastopalvelut. Kirjasto on auki muiden omatoimikirjastojen tavoin seitsemänä päivänä viikossa. Viikonloppuisin aukioloajat ovat olleet muista poiketen supistetut. Järjestystyhäiriöitä ei ole ollut. Asiakkaiden esittämien toiveiden ja myönteisten asiointikokemusten pohjalta aukioloaikoja laajennetaan jo kuluvan vuoden pääsiäisenä samaan kuin muissakin omatoimikirjastoissa. Etenkin lapsiperheitä on tullut myönteistä palautetta. Niiden mukaan omatoimikirjastot parantavat heidän mahdollisuuksiin viettää vapaa-aikaa yhdessä perheen kanssa. Henkilöstön sairauspoissaoloista huolimatta aukioloajat ovat pysyneet alkuvuoden aikana normaaleina. Omatoimikirjastot ovat olleet normaalisti asiakkaiden käytettävissä. Automaatiotekniikan käyttöönottu sujuvoittaa monesti päivittäistä asioimista. Se ei kuitenkaan poista sitä tosiasiaa, että kehittämistyöhön ei ole käytännössä resursseja. Kehittäminen koskee niin kokoelmanhoitoa kuin kir-

jastolain § 2 määriteltyjä seikkoja yleisen kirjaston tehtävistä.

Tarkasteltavana ajanjaksona kirjastoissa on järjestetty yleisöluentoja, jotka keräsivät hyvin yleisöä. Helmikuussa Turun yliopiston tohtorikoulutettava arkeologi Jussi-Pekka Kinnunen piti luennon Salon alueen rautakautisista esine löydöistä ja siitä, kuinka näitä löytöjä on hyödynnetty esimerkiksi Kalevala Korun tuotannossa. Maaliskuussa Panu ja Sanna-Mari Kunttu luennoivat Pentti Linkolan jalanjäljissä tehdystä matkastaan Saaristomerellä. Matkakertomukseen sisältyi myös Saaristomeren ympäristössä tapahtuneiden muutosten arviointia. Nämä luennot olivat hyviä esimerkkejä siitä, kuinka yhdellä luennolla voidaan käsitellä erilaisia toisiaan tukevia teemoja ja samalla linkittää luentojen aiheet kirjaston kokoelmista saataviin teoksiin. Kaiken kaikkiaan erilaisia tapahtumia järjestettiin 32 kappaletta. Kirjailijavierailujen ja yleisöluentojen lisäksi kirjastoissa järjestettiin myös kuvataide- ja valokuvanäytelyitä.

Lapsille ja nuorille suunnattuja lukemista ja kirjallisuutta edistäviä koulutuksia kirjastoissa järjestettiin 29 kertaa. Näihin tapahtumiin osallistui 662 henkilöä. Tiedonhankinnan ja digitaalisen lukutaidon koulutuksia, digiteknologian opetusta ja mediakasvatusta koululaisille järjestettiin myös 29 kertaa. Osallistujia näissä tapahtumissa oli 387.

Opetushallitukselta avustusta saanut Luetaan yhdessä -hanke on ollut pysähdyksissä. Syynä oli se, että Salon kaupunki tarvitsi Opetushallitukselta linjauksen sille, millaisesta hankinnasta hankkeessa on kyse. Maaliskuun lopussa asiassa tehtiin lopulta päätös. Viivästymisen vuoksi hankkeelle haetaan jatkoaikaa vuoden 2024 kesäkuun loppuun asti. Hankkeen koordinaatiotyöstä ja sisällöistä vastaa turkulainen sanataidepalveluita tuottava Kirjan talo ry. Hankkeessa tehdään yhteistyötä neljän muun kunnan (Lieto, Sauvo, Somero ja Taivassalo) kanssa lasten ja nuorten lukutaidon edistämiseksi.

Kirjastopalveluiden menot tammi-maaliskuulta ovat toteutuneet talousarvioon nähden 25,8 prosenttisesti. Myyntituottojen kertymä vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden osalta on 2 389 euroa (34,1 % tavoitteesta). Maksutuottoja muista Vaski-kirjastoista ei ole tänä vuonna tilitetty Saloon vielä lainkaan.

Vaski-kirjastot toimivat 18 kunnan alueella. Yhteinen koelma ja varausjono tarvitsevat toimivia logistisia järjestelyjä. KOHA-käyttöjärjestelmän käyttöön jälkeen vuonna 2021 kirjastojen välillä kulkevat aineistomäärät ovat pysyneet suurin piirtein samoina. Tarkasteltavana ajanjaksona Saloon saapui 855 kirjalaatikkoa ja Salosta lähti 950 kirjalaatikkoa. Yhdessä laatikossa on keskimäärin 35–40 kirjaa. Salon sisäisissä kuljetuksissa aineistoa liikkui 265 laatikkoa. Lisäksi Salosta Turkuun ja muualle Vaskiin lähti 227 laatikkoa.

Vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana Salon kirjastoissa tehtiin 213 064 lainausta. Maaliskuussa asiakkaat tekivät 79 003 lainausta. Viime vuoden maaliskuussa vastaava luku oli 71 422.

Yleiset kulttuuripalvelut

Kulttuuriohjelma eteni alkuvuoden aikana osallistavasti ja yhteisöllisesti. Lasten ajatukset ja taideteokset siitä, mil-

Maaliskuu 2023 Sivistyspalvelut Vapaa-aikapalvelut

lainen on kiva kulttuurikaupunki, koottiin Salon kaupungintalolle näyttelyksi 1.-31.3. osana Lastenkulttuurin maaliskuu –teemakuukautta. Taide- ja kulttuurikentän tilatarpeita ja -haasteita sekä olosuhteita kartoittava kysely oli avoinna 17.2.-12.3, vastauksia saatiin yhteensä 17 kpl. Vastauksissa korostuivat esittävän taiteen tilojen tarve sekä tilojen käyttösääntöjen selkeyttäminen ja yhdenmu-kaistaminen.

Eri-ikäisten kuntalaisten kulttuurikäyttäytymistä ja sekä taide- ja kulttuurikentän toimijoiden olosuhteita ei ole kar-toitettu vastaavassa laajuudessa koskaan aiemmin. Tie-donkeruun analysointiin ja kokoamiseen sekä ohjelman viimeistelyyn ja loppuunsaattamiseen tarvitaan noin 20 000 € lisäresurssi, jota ei ole kulttuuripalveluiden vuoden 2023 budjetissa. Tavoite ohjelman valmistumisesta siirtyy vuodelle 2024.

Vuoden 2023 kulttuuriavustuksiin varattiin yhteensä 230 000 € määräraha. Vapaa-ajan lautakunta päätti kokouk-sessaan 26.01.2023 § 8 poikkeavasta menettelystä yhdis-tysten toteuttaman ympärivuotisen, vakiintuneen esittä-vän taiteen palvelutoiminnan osalta. Erillishakuun varattiin 100 000 euron määräraha ja haku toteutettiin ajalla 27.2.-10.3. Varsinaiseen hakuun 1.-31.3. kohdistettiin yhteensä 130 000 €, joka sisälsi viestintä- ja suhdetalveluilta siirty-neen noin 20 000 euron varauksen kesän kotiseutu- ja kulttuuriperintötapahtumiin (aiemmin Kesä yhdessä -kier-tue). Määräaikaan mennessä saapuneita hakemuksia oli yhteensä 65 kpl, haettu rahoitus 432 330 €. Nousua vuo-teen 2022 on hakemuskokouksen osalta 38 % (+18 hake-musta), haetun rahoituksen osalta 50 % (+144 845 €). Vapaa-ajan lautakunta delegoi päätösvallan avustuksista ympärivuotisen esittävän taiteen osalta (erillishaku) va-paa-aikajohtajalle, muut avustukset käsitellään ja pääte-tään lautakunnan kokouksessa 27.4.

Paikallista taide- ja kulttuuritarjontaa toteutetaan lisäksi yhteistyösopimuksin, joita on solmittu seuraaviin tarkoi-tuksiin: ympärivuotinen jazzkonserttisarja ja SaloJazz Fes-tival (Salo Jazz ry), Salo Irish festivaali (Salo Irish ry), laa-tuelokuvasarja sekä baletti- ja oopperanäytökset (Bio-Kuva J. Mäkilä), Ajan alkemia – Wiurilan kesän 10.-vuotis-juhlanvuoden näyttely (Wiurilan kesä Contemporary ry), konsertti ja kuoroesitykset osana kulttuurihyvinvointityötä (Salon Viihdelaajat ry), Salon Runovuosi (Kirjan talo ry), Lasten laulukaupunki -festivaali (Lasten laulukaupunki ry) sekä Kansansaduista säveliksi -musiikkikasvatuskoko-naisuus osana kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulaa (Anna-Maaria Varonen). Rahoitus edellisiin yhteensä 64 360 euroa.

Kaupungin ja kolmannen sektorin Kulttuurikumppanit -yh-teistyöelimen vuoden 2023 teemoja ovat yhteistyö, vai-kuttavuus ja näkyvyys. Kokouksia on ollut kaksi ja lisäksi 16.2. järjestettiin yhteiskokous Seuraparlamentin kanssa liittyen kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2022 tehtyyn ponsesitykseen kaupungin vapaa-aikapalveluiden tilaolo-suhteiden selvitystyöstä. Kumppanien ehdotuksesta Salon kaupunki palkitsi kulttuuripalkinnoilla pitkäaikaisesta työstä Salon kulttuurin hyväksi Siv Ilolan ja Kaisa Suutela-Kuisman, vuoden 2022 aikana toteutetusta erityisestä kulttuuriteosta Salon Teatterin Kurjat – Les misérables – näyttämöteoksen, tapahtumaravintola Musinen ja Soivat Kylät -konserttikiertueen, nuoret kulttuuritekijät Elviira Väyrynen, Samu-Markus Pyykkö ja Johanna Parkkinen

sekä kansainvälisestä menestyksestä Lotta-Pia Kallion. Viestintä- ja suhdetalveluiden myöntämien palkintojen ra-hallinen arvo yhteensä 12 750 euroa.

Varsinais-Suomen liiton ja Turun kaupungin koordinoiman Varsinaista kulttuuria –hankkeen rahoituksella yleisissä kulttuuripalveluissa työskenteli tammi-maaliskuussa Sa-lon ja Someron yhteinen seututaiteilija, sirkustaiteilija Ka-rolliina Nordin. Nordin toteutti Salossa koululaiskiertueen, joka tavoitti 589 lasta ja 114 opettajaa/koulunkäynninoh-jaajaa. Lisäksi hän vieraili päiväkodeissa. Valtionperintö-rahoituksen avulla käynnistyi tammikuussa Hermannin yläkoulussa koulutaiteilijatyö, johon rekrytoitiin nukkete-atteritaiteilija, FM (yleinen kirjallisuustiede ja luova kirjoit-taminen), sairaalaklovnin ja kirjoittaja Laura Sillanpää. Koulutaiteilija työskentelee osana kouluyhteisöä ja yhteis-työssä kulttuurisen nuorisotyöntekijän kanssa 1,5 vuotta. Lisäksi kulttuuripalveluiden toimistolle saatiin palkkatuen turvin lisäresurssi viestintätehtäviin, kun painoviestintäas-sistentti Rena Järvinen aloitti työt tammikuussa.

Lapsille ja nuorille suunnattuja kulttuuripalveluita toteu-tettiin yhteistyössä kaupungin muiden palvelualueiden sekä paikallisten lastenkulttuuritoimijoiden kanssa. Koulujen talvilomalla järjestettiin yhdessä Talvilomalla tapahtuu -kokonaisuus ja sen puitteissa kaksi isompaa yhteistapahtumaa, toinen Vuohensaarella ja toinen Perniön liikunta-hallilla ja sen ympäristössä. Yleiset kulttuuripalvelut koor-dinoi myös Lastenkulttuurin maaliskuu -teemakuukautta, jonka ohjelmaan kuului tänä vuonna yhteensä 16 eri ta-pahtumaa, tapahtumasarjaa tai näyttelyä. Ohjelman to-teuttamiseen osallistui tänä vuonna 20 eri tahoa mukaan lukien Salon vapaa-aikapalvelut kokonaisuudessaan, nu-orisopalvelut, musiikkiopisto, Salon seurakunta sekä salo-laisia taide- ja kulttuuriyhdistyksiä.

Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulassa toteutet-tiin muutamia toimintoja alkuvuoden aikana ja Näkkärin Lasten lauantait jatkuivat helmi- ja maaliskuussa. Kevät-kauden ensimmäisessä Lasten lauantaisa helmikuussa kokeiltiin yleisön toiveesta kahta eri näytösaikaa. Maalis-kuussa toteutettiin Lasten lauantain lisäksi myös Vauva-perjantai-teatterinäytös vauvaikäisille. Perheille suunnattu kulttuuritarjonta on myös noussut yleisötoiveesta toteu-tuslistalle ja toimintamuotoa kokeillaan tänä vuonna kaksi kertaa kaudessa: keväällä maalis- ja toukokuussa ja syks-yllä syys- ja marraskuussa. Lasten lauantaiden kolmessa näytöksessä oli yhteensä 133 kävijää ja Vauvaperjantaisa 26 kävijää tilan yleisökapasiteetin ollessa 30.

Museopalvelut

Taidemuseo Veturitalli

Taidemuseossa avattiin tammikuun lopussa Turun Taide-graafikkojen 90-vuotisjuhlanäyttely Painetut maailmat, joka on tuore katsaus tämän päivän turkulaisen sekä koti-maisen taidegraafiikan tilaan ja sen eri menetelmiin. Näyt-telyyn osallistuu 12 Turun Taidegraafikkojen yhdistyksen jäsentaitelijaa ja kokonaisuuden on kuratoinut kuvataitei-lija, taidegraafikko Juha Joro. Galleriatilassa on samaan ai-kaan esillä salolaislähtöisen kuvanveistäjä Ben Renvallin (1903–1979) pienoisseivostoksia näyttelyssä *Elämää elä-västi ja todesti*. Taidemuseon kokoelmaan perustuneen näyttelyn on koornut FM Heidi Grah ja kokonaisuus esit-telee eri tekniikoin toteutettuja pienoisseivostoksia. Molem-mat näyttelyt ovat avoinna 23.4. asti. Näissä kahdessa näyttelyssä vieraili maaliskuun loppuun mennessä 4 095

Maaliskuu 2023 Sivistyspalvelut Vapaa-aikapalvelut

kävijää. Kaikkiaan Veturitalissa kävi yleisöä tammi-maaliskuussa 6 347 henkilöä.

Näyttelyiden ohessa tuotettiin yhteistyössä kansalaisopiston kanssa kurssitoimintaa aikuisille ja lapsille sekä museon omana tuotantona maksuttomia lasten työpajoja hiihtolomalla sekä lastenkulttuurin maaliskuu -teeman alla. Museon taustatiloissa jatkettiin työpajatilan kalustuksen ja tilan kehittämistä. Näyttelytilojen valvontakameroita lisättiin helpottamaan tilojen kokonaisvalvontaa ja tulevia kiinteistön korjauksia suunniteltiin yhdessä tilapalveluiden kanssa. Taidemuseon tammi-maaliskuun pääsylippu- ja vuokratuotot olivat 37,1 % koko vuoden budjetoidusta lipputulosta, joka on ennako-odotusten mukainen. *Überhund*-näyttelyn viimeiset päivät olivat tuottoisia.

Museon pienempää taidevarastoa järjesteltiin kokoelman uudelleenjärjestämistä varten. Teokset tulee jatkossa järjestää uudelleen niiden säilytysstatuksen mukaan tarkoituksenmukaisemmin ja samalla myös turvallisemmin ja taloudellisemmin. Taidemuseon kokoelmista Varhan toimipisteisiin sijoitettujen teosten (383 kpl) inventointia ja uusien talletussopimusten valmistelua jatkettiin. Sibeliuspuiston *Vapauden liekki* -monumentin valaistuksen uusimista suunniteltiin yhdessä taiteilijan ja ympäristöpalveluiden kanssa.

Salon historiallinen museo

Perniön museossa alkoi 14.2. laaja ulkoikkunoiden korjaus. Työn suorittavat vanhojen rakennusten ikkunoihin erikoistuneet ammattilaiset Marika Mattila ja Mika Rautio. Työ maksetaan tilapalveluiden budjetista.

Museossa järjestettiin osana lastenkulttuurin maaliskuuta yläkouluille suunnattu ilmaisullinen työpaja sekä Sagalundin museon kanssa yhteistyössä 19.3. lastenpäivä, jossa teemana oli villa ja paimensoittimet. Näihin tapahtumiin osallistui 95 kävijää. Niclas Wariuksen installaatio Vihreä huone purettiin ja tilaan rakentuu kevään aikana uusi vaihtuva näyttely, jonka taiteilijoina ovat kuvataiteilija Aurora Reinhardt sekä keramiikkataiteilija Catharina Kajander. Meritalon museon leluihin ja leikin maailmaan keskittyvän näyttelyn Entten tenttien suunnittelu ja rakentaminen ovat käynnissä. Näyttely on museossa kaksi kautta ja se on osa museon 50-vuotisjuhlavuotta.

Trömperin kestikievarin koko esinekokoelma on julkaistu digitaalisessa muodossa Finnassa ja kokoelmanhallintajärjestelmä Ainan julkisessa käyttöliittymässä ja on näin kaikkien saavutettavissa ja selailtavissa. Perniön museoon ja Meritalon museoon rekrytoitiin kesän työntekijät ja heitä varten valmistettiin opastusmateriaaleja. Elektroniikkamuseossa järjestettiin lapsille erilaisia työpajoja talvilomalla ja osallistuttiin lastenkulttuurin maaliskuuhun.

Elektroniikkamuseossa vieraili tammi-maaliskuussa 842 henkilöä.

Kansalaisopisto

Opiston kevätlukukauteen suunniteltiin kaikkiaan 485 kurssia. Peruuntuneiden alkuvuoden kurssien määrä on alle 20 %, opiston toiminta on tässä suhteessa palautumassa korona-aikaa edeltävien vuosien tasolle. Sama tilanne on nähtävissä myös osallistujamäärissä ja sitä kautta myös maksutuotoissa. Maaliskuun loppuun mennessä on opiston kursseille ilmoittautuneita ollut yhteensä

4 637 (brutto). Määrässä on noin 9 % kasvua edellisen vuoden vastaavaan aikaväliin verrattuna. Maksutuottojen kertymä tammi-maaliskuun ajalta on noin 30 % suurempi edelliseen vuoteen verrattuna ja 42 % tämän vuoden tavoitteesta.

Opiston näkyvyyttä monipuolistettiin ottamalla maaliskuussa käyttöön kansalaisopiston ala-aulaan sijoitettu info-TV sekä sähköisesti jaettava opiston uutiskirje. Kansalaisopiston kevät ja kesä 2023 -digioppaan avulla ryhdyttiin markkinoimaan loppukauden aikana tarjolla olevia kursseja, näitä on yhteensä 48.

Sote-uudistuksen seurauksena jäivät kuntouttavan työtoiminnan myyntipalvelukoulutukset vuodenvaihteessa pois kansalaisopiston tarjonnasta. Maahanmuuttajille suunnatussa koulutuksessa on ollut hyvin osallistujia, tähän on ollut osittain vaikuttamassa Ukrainan tilanne. Yleisesti voidaan mainita kansalaisopiston arjen ja henkilöstön hyvinvoinnin olleen kyseisenä ajanjaksona hyvä.

Vapaa-ajan itk	03/2022	03/2023	Muutos
Veturitalin kävijämäärä	5 104	6 347	24,4 %
Kirjaston lainojen määrä	71 422	79 003	10,6 %
Uimahallin kävijämäärä	46 189	75 767	64,0 %
Kansalaisopiston opiskelijat	2 653	3 220	21,4 %

Talous

Toimintatuottoja on tammi-maaliskuun aikana toteutunut 0,6 miljoonaa euroa (31,3 % talousarviosta), mikä on noin 210 000 euroa enemmän viime vuoden vastaavaan aikaan kohtaan verrattuna.

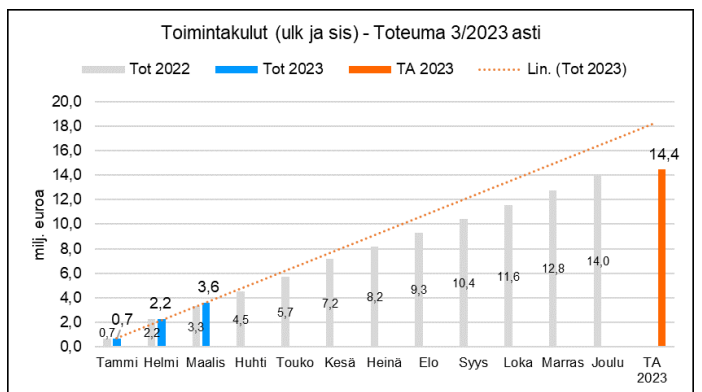
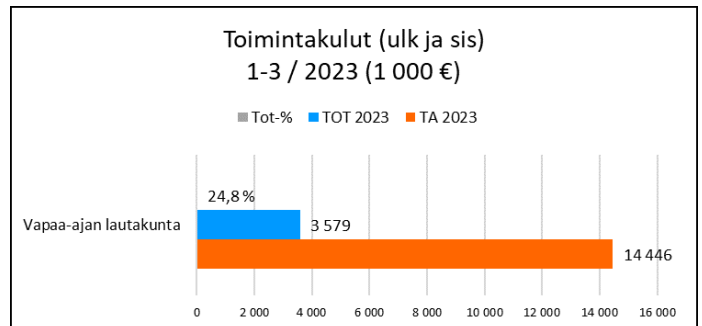
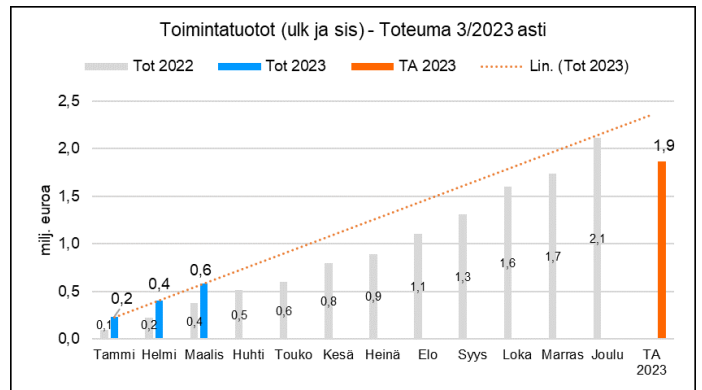
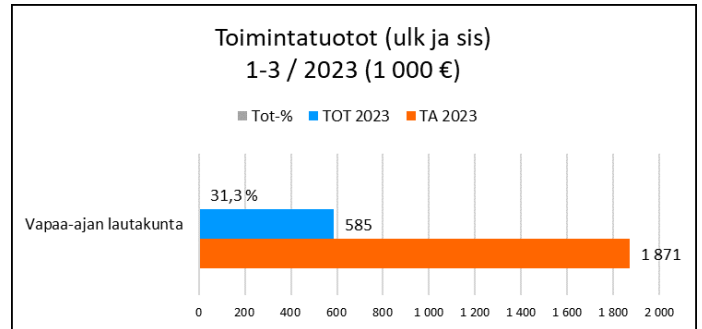
Myyntituotot ovat kasvaneet lähes kaikkien vapaa-ajan palvelujen osalta verrattuna alkuvuoteen 2022. Euromääräisesti merkittävintä kasvua on liikuntapalvelujen, erityisesti liikuntatoiminnan, uimahallin ja kuntosalien myyntituotoissa. Kokonaisuudessaan myyntituottoja on kertynyt 110 000 euroa ja maksutuottoja 25 000 euroa enemmän viime vuoden tammi-maaliskuuhun verrattuna.

Tukia ja avustuksia on toteutunut 80 000 euroa, kaksi kertaa enemmän kuin viime vuonna vastaavalla ajanjaksolla. Muita toimintatuottoja on toteutunut 90 000 euroa.

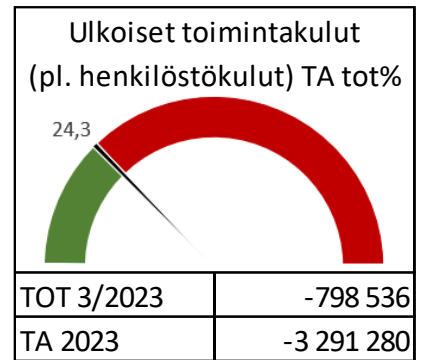
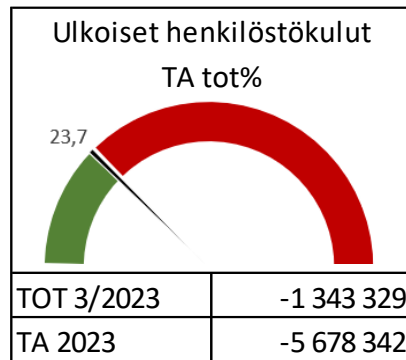
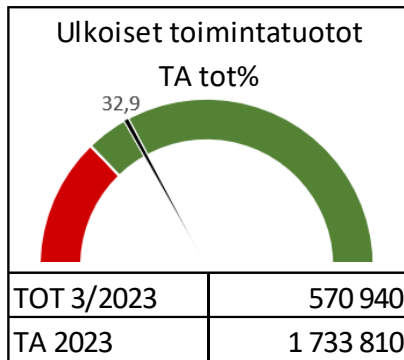
Toimintakuluja on toteutunut 3,6 miljoonaa euroa, mikä on noin 250 000 euroa enemmän kuin viime vuoden tammi-maaliskuussa. Talousarvion toimintakulujen laskennallinen toteuma on 24,8 %, joten toimintakulut ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Palvelujen ostoja on toteutunut tammi-maaliskuun aikana talousarvion nähden 21,1 %, aineita, tarvikkeita ja tavaroita 31,5 %, avustuksia 24,9 % ja muita toimintakuluja 26,9 %.

Henkilöstökuluja on kirjattu tammi-maaliskuun aikana 1,3 miljoonaa euroa eli reilu 50 000 euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Henkilöstökulujen osalta talousarvion laskennallinen toteuma on 23,7 %. Kunta-alan uudet virka- ja työehtosopimukset astuivat voimaan 1.5.2022. Sopimus sisältää myös viisivuotisen palkkaohjelman.

Vuoden 2023 talousarvio on nettositova lautakuntatasolla eli lautakuntien toimintakate on valtuuston nähden sitova. Talousarvion sitovuus valtuuston nähden koskee vain ulkoisia menoja ja tuloja. Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -1,6 miljoonaa euroa, 21,7 % talousarviosta (-1,6 miljoonaa euroa ja 23,3 % v. 2022).

TULOSLASKELMA 1 000 € (ulkoinen)	KUM TOT 03/2023	TA 2023	TOT % TA 2023	KUM TOT 03/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Vapaa-ajan ltk yhteensä						
Myyntituotot	260	896	29,0 %	163	97	59,3 %
Maksutuotot	138	336	41,2 %	113	25	22,0 %
Tuet ja avustukset	80	105	75,8 %	38	41	107,7 %
Muut toimintatuotot	93	397	23,4 %	59	33	56,4 %
Toimintatuotot yhteensä	571	1 734	32,9 %	374	196	52,5 %
Henkilöstökulut	-1 343	-5 678	23,7 %	-1 291	52	4,1 %
Palvelujen ostot	-325	-1 602	20,3 %	-335	-10	-3,1 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-317	-1 008	31,5 %	-307	11	3,4 %
Avustukset	-100	-402	24,9 %	-25	75	299,7 %
Muut toimintakulut	-57	-279	20,3 %	-55	2	3,2 %
Toimintakulut yhteensä	-2 142	-8 970	23,9 %	-2 013	129	6,4 %
Toimintakate	-1 571	-7 236	21,7 %	-1 638	67	4,1 %
Vapaa-aikapalvelut						
toimintatuotot	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
toimintakulut	-8	-98	7,9 %	-51	43	-84,6 %
Kulttuuripalvelut						
toimintatuotot	111	193	57,5 %	70	41	58,2 %
toimintakulut	-440	-1 648	26,7 %	-322	-118	36,6 %
Kirjastopalvelut						
toimintatuotot	19	97	20,1 %	22	-2	-10,5 %
toimintakulut	-601	-2 329	25,8 %	-578	-23	4,0 %
Liikuntapalvelut						
toimintatuotot	294	1 099	26,7 %	167	127	75,6 %
toimintakulut	-764	-3 243	23,5 %	-712	-52	7,3 %
Kansalaisopisto						
toimintatuotot	147	345	42,5 %	115	31	27,2 %
toimintakulut	-329	-1 651	19,9 %	-350	20	-5,8 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Hallinto

Hallinnon osalta suurin menoerä, pelastuslaitoksen mak-suosuus, poistui kaupunkikehityslautakunnan alaisuudesta toiminnan siirtyessä hyvinvointialueelle. Hallintoon on varattu määrärahaa asiantuntijapalveluille Kärävuoren kalliosortuman johdosta tehtävien toimenpiteiden suunnitteluun.

Maankäyttöpäalvelut

Tonttien varaustilanne on suunnilleen edellisten vuosien tasolla. Kärävuoren kalliosortumatontit on hankittu kaupungin omistukseen ja maaliskuussa aloitettiin purkamisen valmistelu. Kiinteistönuodostuksessa on keskitytty lohkomaan asemakaavan mukaisia katualueita kaupungin omistukseen. Yksityisteiden kunnossapitoavustusten jättöaika on päättynyt ja avustuksista on päätetty lautakunnassa. Osoitteiden osalta on käyty läpi osoitejärjestelmän periaatteiden vastaisia osoitteita.

Kaavoituskatsauksen mukaisia kaavahankkeita on viety eteenpäin. Suunnittelutarveharkintaa ja poikkeamia edellyttäviä hankkeita on edelleen runsaasti sekä näihin liittyvää neuvonta- ja ohjaustarvetta. Valtuustolle ja sidosryhmille pidettiin yleiskaavallisen ohjelman tavoiteseminaari.

Maankäyttöpäalvelut	1-3 2023	1-3 2022	Muutos-%
Kaupanhavivuksia	6	9	-33,3 %

Yleisten alueiden ylläpito ja kehittäminen

Hankkeet ovat edenneet suunnitellusti. Kirkonrinteen alueen saneeraushanke on kilpailutettu ja urakka käynnistyy toukokuun aikana. Suunnittelua vaativat hankkeet käynnistyvät, kun konsulttipalvelu puitesopimukset on tehty. 2023 aikana asfaltoitavat kadut on päätetty ja itse päällystystyöt käynnistyvät heti vapun jälkeen. Ohjeismateriaalissa hankkeiden toteutuskaavio.

Keliolosuhteet ovat olleet alkuvuoden osalta normaalit ja olemme pystyneet pitämään kadut tavoitteiden mukaisessa kunnossa. Oheismateriaalissa katujen kunnossapidon toteutuneet kustannukset 2017 alkaen.

Tilapalvelut

Tilapalveluiden käyttömenot ja toimintatuotot ovat toteutuneet kutakuinkin suunnitelman mukaisesti.

Loppuvuodesta 2022 aloittanut energia-asiantuntija on päässyt hyvin mukaan porukkaan. Talotekniikkamestarin rekrytointi on alkamassa. Huoltohenkilöstön rekrytointi on osoittautunut haasteelliseksi.

Pidempi aikaisista poissaoloista sekä henkilöstövajeesta johtuen palvelutasoa ei ole pystytty pitämään vaaditulla tasolla. Henkilöstökulut ovat budjetoidulla tasolla. Alkuvuodesta olemme saaneet palkattua uuden sisäilma-asiantuntijan.

Investointihankkeista tarjouspyyntöjä on laitettu laskentaan. Vuosikorjaustöiden valmistelut ovat käynnissä ja kilpailutuksia on tehty useita. Osin itse korjaustyötkin ovat jo käynnistyneet.

Ravitsemis- ja puhtaanapito

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toiminnan aloitus työllisti ravitsemis- ja puhtaanapitoa verraten paljon vielä kuluvan vuoden alussa. Varhan kautta Kaarea Oy:lle siirtyi ravitsemispalveluista 34 työntekijää, kolme valmistuskeittiötä ja kolme palvelukeittiötä 1.1.2023 alkaen.

Edellisen vuoden syksyllä yhdessä Varhan tukipalveluiden ja Kaarea Oy:n kanssa suunniteltiin mielenkiintoinen, osaamista ja yhteistyötä vaativa ruoanvalmistus- ja tuotantoprojekti, jossa Armfeltin koulun yhteydessä sijaitsevassa Halikon monitoimikeittiö Kimarassa ryhdyttiin tuottamaan Kaarea Oy:lle Kimarasta siirtyneen keittiöhenkilökunnan toimesta Salon ikäihmisten ruoka- ja ateriapalvelua. Armfeltin yhtenäiskoulun ruoka valmistetaan Salon keskuskeittiössä, kuljetetaan Armfeltin koulun ruokasaliin ja tarjolle aseteltu, asiakaspalvelu ja astiahuolto osin Armfeltin ruokasalissa ja osin Kimarassa Salon ravitsemispalveluhenkilöstön toimesta. Näin toimitaan siihen asti, kunnes Salon entiseen Amk-rakennukseen valmistuu Kaarea Oy:lle ns. Ylhäistentien valmistuskeittiö kuluvan vuoden kesäkuuhun mennessä.

Puhtaanapidossa siivottuja neliöitä tuotettiin entiseen malliin ja ravitsemispalveluissa ateriasuoritteita noin 600 000 nyt koulu- päiväkotij- ja henkilöstöruokailuun. Ravitsemispalveluissa jatkettiin Vastuulliset Ruokapalvelut kehittämishankkeen kehittämistyötä mm. panostamalla perustehtävän, ruokatuotannon vastuullisuuteen henkilökunta osallistaen. Puhtaanapitoon hankittu ensimmäinen siivousrobotti osoittautui onnistuneeksi hankinnaksi ja tähän teknologiaan tullaan panostamaan jatkosakin.

Kuluvan vuoden talousarvion laadinta osoittautui aikoinaan haasteelliseksi, sillä Varhan kautta Kaarea Oy:lle siirtyneen 34 työntekijän lisäksi ravitsemispalveluiden talousarviosta poistui "Varhan verran" aine- ja tarvikemäärärahaa, palveluiden ostoa kuten sisäistä ruokakuljetusten ostoa, ammattikeittiöiden kone- ja laitehuolto- ja korjausmäärärahaa, siirtyneiden ammattikeittiöiden vuokra- ja huolto- ja korjauskustannuksia jne. Vuoden ensimmäisen toimintaneljänneksen taloudellinen toteuma näyttää ravitsemis- ja puhtaanapitoa palveluiden pitäytymisen talousarviossaan ja tulojen kattavan menot.

Ravitsemispalvelut	1-3 2023	1-3 2022	Muutos-%
Suoritteet	591 400	754 000	-21,6 %

Liikennepalvelut

Useamman poikkeusvuoden jälkeen vuosi 2023 on käynnistynyt liikennepalvelujen osalta rauhallisesti ja Paikkuliikenteen uusi sopimuskausi pyörähti liikkeelle ilman vaikeuksia. Matkustusmäärät joukkoliikenteessä jatkoivat myös kasvuaan ollen tammi-maaliskuussa n. 16,5 % suuremmat kuin edellisen vuoden vastaavana aikana. Kustannuskehityksen osaltakin tilanne näyttää ensimmäisen

vuosineljänneksen jälkeen positiiviselta. Vuodenvaihteessa tehdyissä indeksitarkastuksissa koulukuljetusten ja palveluliikenteen suoritehinnat laskivat hieman (0,2 %-yksikköä). Joukkoliikenteen indeksikorotus oli myös maltillinen (5,1 %) edelliseen vuoteen verrattuna, joten nykyisellä kustannuskehityksellä talousarvion vuodelle 2023 varattu indeksitarkistusvara on riittävä. Paikun lipputulot puolestaan olivat tammi-maaliskuulta n. 183 000 euroa eli n. 24 % suuremmat kuin samaan aikaan edellisessä vuonna niiden ollessa n. 147 000 euroa.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen osalta alkuvuonna viimeisteltiin vielä laskutus- ja jakosopimuksia ja luotiin uusia käytäntöjä. Ateriakuljetusten määrä ja sitä kautta niiden kustannukset kaupungille pienenivät muun muassa vanhusten kotiin kuljetettävien aterioiden siirtyessä Varhan vastuulle. Varhan käynnistyminen näkyy kevään ajan myös liikennepalvelujen koulukuljetuskustannusten pienenemisenä, koska ennen sisäisesti sosiaali- ja terveyspalveluilta laskutettu soteasiakkaiden kuljetuskustannusosuus on sovittu ohjattavan siirtymäaikana läpilaskutuksena suoraan talouspalvelujen kautta Varhalle, eikä kuljetuskustannusta kirjata lainkaan liikennepalveluille. Varhan asiakkaiden kuljettaminen kaupungin tilausajoissa päättyi kuitenkin tämän hetkisen tiedon mukaan kevätlukukauden 2023 lopussa. Sen jälkeen syksyllä tilausajoina ajettavien koulukuljetusten kustannukset tulevat todennäköisesti jonkin verran kasvamaan, kun autopäivä- ja tuntihintoja ei enää jaeta Varhan ja kaupungin kesken. Yhteistyömahdollisuuksien selvittäminen on käynnissä.

Kehittämisen-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut

Toiminta on edennyt työllisyysohjelman ja talousarvion mukaisesti. TE-palvelu-uudistuksen 2025 valmistelu on erityisesti aktivoitunut alkuvuoden aikana ja Salo on ollut oman valmistelutyön lisäksi mukana maakunnallisessa suunnittelutyössä. Hyvinvointialueuudistus toi toimintaan muutoksia, joita ollaan vielä alkuvuosi työstetty. Kuntouttavan työtoiminnan palvelun järjestäminen ja siihen liittyvä henkilöstö siirtyi hyvinvointialueelle. Työllisyysyhdyspinnassa on runsaasti yhteistyötä Varhan kanssa ja uuden organisaation rakentuminen on näkynyt Waltin toiminnassa ja yhteistyössä koko alkuvuoden. Waltin toimiloissa on Varhan toimintaa ja mm. vuokran jakamisesta on vielä sopiminen kesken.

Kaupungin palkkatukityöllistäminen on edennyt alkuvuosi-painotteisesti. Velvoitetäyttyvien määrä on ollut arvioitua isompi (29/30). Palkkatukityöpaikoista oli 3/2023 kiinnitetty 72 %. Budjetista vielä kiinnittämättä n. 260 000 e eli noin 31 palkkatukityöpaikkaa. Palkkatuki-uudistuksen takia paikkamäärää ja budjettia laskettiin tälle vuodelle merkittävästi, uudistus tulee lykkäännyttyään voimaan vasta 1.7.2023.

Työmarkkinatukikustannukset ovat pysyneet alkuvuodesta maltillisina, tammi-maaliskuussa yhteensä 769 000 e eli 23 % budjetoidusta.

Waltin työpajatoiminta on ollut hyvinvointialueuudistukseen liittyvistä epäselvyyksistä ja keskeneräisyyksistä huolimatta talousarvion ja toimintasuunnitelman mukaista. Pajatoiminnassa on ollut tammi-maaliskuussa km.80 asiakasta, lisäksi palkkatukityöllistettyjä ja tutustujia erilaisilla sopimuksilla. Uutena toimintana ollaan keväällä

käynnistämässä viheraluetiimin kanssa ns. Viherisku-toimintaa, johon työllistetään pitkäaikaistyöttömiä työskentelemään suunnitelluissa projektikohteissa.

HelppoSalon ja Väylä-hankkeen toiminta etenee suunnitellusti. HelppoSalon osalta maahanmuuttajien ohjaus- ja neuvontapalvelujen rahoitushaku ajalle 1.9.2023-31.8.2024 käynnistynyt. Väylä-hankkeelle (ESR) haettu jatkoa ajalle 1.9.-31.12.2023, odotetaan päätöstä. Työllisyyspaleluiden uusi ESR+ hankerahoitushakemus (1.8.2023-31.7.2026) koskien kotoutujien työllisyyden distämistä on jätetty rahoittajalle yhdessä Someron kaupungin ja Yrityssalon kanssa.

Kuntakokeilun asiakasmäärä kasvoi alkuvuodesta, jonkin verran yleisen työttömyyden laskun pysähtymisen, mutta erityisesti tilapäisen suojelun piirissä olevien ukrainalaisten kuntakokeiluun siirtymisen johdosta. Maalis-huhtikuun aikana yli 200 ukrainalaista siirtyi kuntakokeilun asiakkuuteen. Rekrytointien osalta alkuvuosi on ollut kiireinen. Kaikkiaan Salon kuntakokeilussa oli tammi-maaliskuussa km. n. 2 700 asiakasta sekä 23,6 tuhatta asiakastapahtumaa, joista mm. 4,7 t. verkkoasiointia, 2,9 t tekstiviestiä, 2,4 t kirjettä, 3,2 t puhelua sekä 1,7 t käyntiasiointeja. Kuntakokeilussa jäi jonkin verran alkuvuodesta palkkamäärärahoja käyttämättä, koska uuden henkilöstön palkkaus viivästyi kokeilun TE-toimiston kuntakokeiluun osoittaman akuutin rekrytoinnin takia.

Talous

Toteumia aiempiin vuosiin verrattaessa on otettava huomioon hyvinvointialueuudistuksen mukanaan tuomat muutokset organisaatorakenteessa. Kaupunkikehityslautakunnan kokonaisuudesta siirtyi hyvinvointialueelle pelastustoiminta sekä kuntouttava työtoiminta, kun taas Salon seudun työkeskus siirtyi kaupungin sote -palveluilta kaupunkikehityslautakunnan alaisuuteen.

Maaliskuun kirjanpidon yhteydessä tehtiin talousarviomuutos, jossa työllistämiskipalkat siirrettiin tuottojen ja kustannusten osalta käytön mukaisesti kunkin yksikön talousarvioon, kun ne talousarviossa on alun perin varattu keskitetysti työllisyyspalveluiden lukuihin.

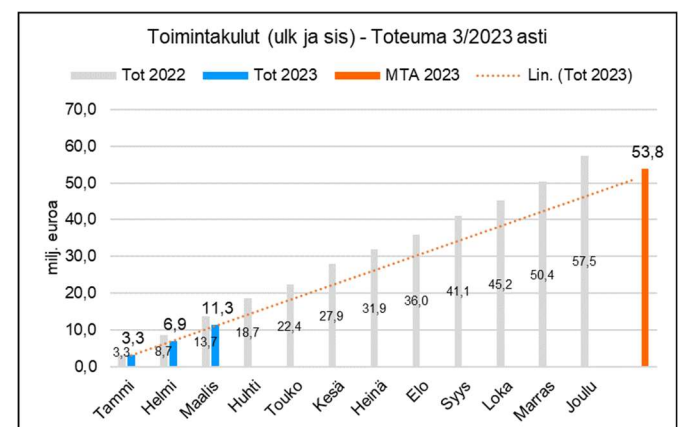
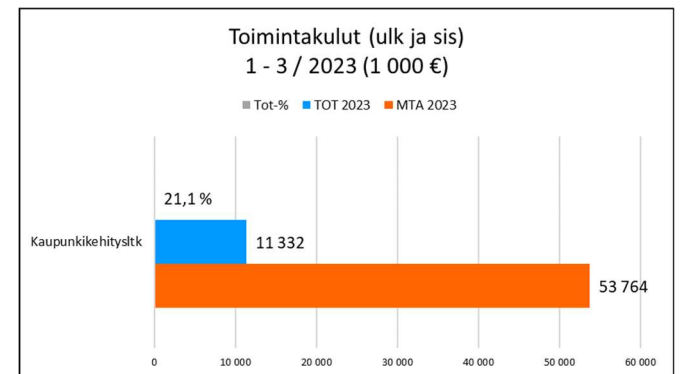
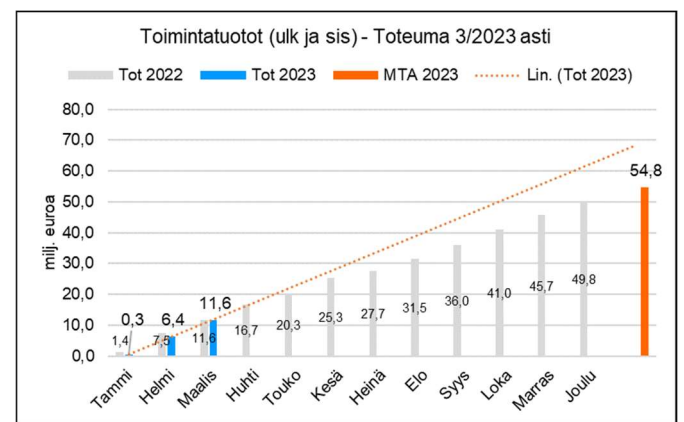
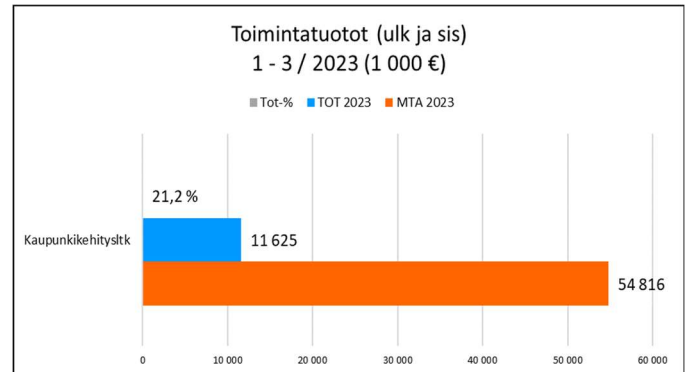
Toimintatuottoja (ulkoiset ja sisäiset) on tammi-maaliskuun aikana toteutunut 11,6 miljoonaa euroa, joka on alle talousarvion (21,2 % talousarviosta). Maankäyttöpalvelujen maavuokrien ensimmäinen laskutus tapahtuu vasta huhtikuussa mikä vaikuttaa suuresti maankäyttöpalvelujen tuottojen toteumaan. Lisäksi muutaman hyvinvointialueelle vuokrattavan kohteen sopimusneuvottelut ovat edelleen kesken, jonka vuoksi tilapalveluiden vuokratuottojen toteuma jää talousarviosta.

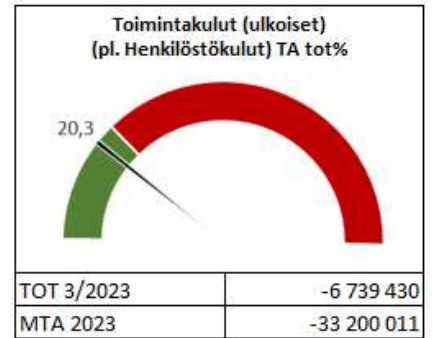
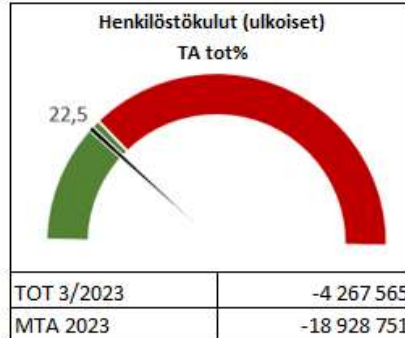
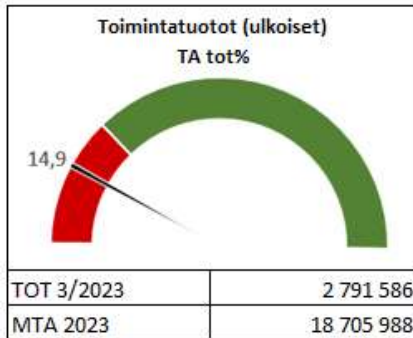
Toimintakuluja (ulkoiset ja sisäiset) on toteutunut niin ikään alle talousarvion, 11,3 miljoonaa euroa (21,1 % talousarviosta). Vastaavana ajankohtana viime vuonna toteuma oli 2,4 miljoonaa euroa korkeampi. Tähän vaikuttaa luonnollisesti se, että osa toimintakuluista siirtyi toiminnan siirtymisen myötä hyvinvointialueelle (mm. ravitsemispalveluiden palkkoja ja elintarvikkestannuksia, pelastustoimi, liikennepalveluiden soten ateriakuljetukset) mutta osaltaan myös se, että rankka talvi vuosi sitten toi runsaasti lisäkuluja yleisten aluieden osalle.

Tammi-maaliskuun henkilöstökulujen toteuma on 22,5 % talousarviosta. Talousarvioon tuli uusia virkoja ja toimia, joita ei ole luonnollisesti alkuvuonna vielä ehditty täyttää. Palvelujen ostoissa jäädään reilusti talousarviosta, toteuman ollessa 18,4%. Tähän vaikuttaa eniten liikennepalveluissa kuljetuspalvelujen laskujen eräänntyminen maksettavaksi kuukauden viiveellä kaupungin maksuehtojen mukaisesti.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -kuluryhmän toteuma on hie-man alle talousarvion, toteuma 23,1 %.

Lautakuntaa sitova ulkoinen toimintakate on -8,2 miljoonaa euroa, mikä on lähes talousarvion mukainen, toteuma 24,6 %.

TULOSLASKELMA 1000 € (ulkoinen)	KUM TOT 03/2023	MTA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 03/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Kaupunkikehitysltk yhteensä						
Myyntituotot	353	1 621	21,8 %	339	14	4,1 %
Maksutuotot	14	137	10,1 %	46	-33	-70,2 %
Tuet ja avustukset	422	1 296	32,6 %	326	96	29,5 %
Muut toimintatuotot	2 003	15 652	12,8 %	662	1 341	202,6 %
Toimintatuotot yhteensä	2 792	18 706	14,9 %	1 373	1 418	103,3 %
Henkilöstökulut	-4 268	-18 929	22,5 %	-4 406	-138	-3,1 %
Palvelujen ostot	-3 376	-18 241	18,5 %	-4 942	-1 566	-31,7 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-2 362	-10 249	23,0 %	-2 859	-497	-17,4 %
Avustukset	-775	-3 930	19,7 %	-929	-154	-16,6 %
Muut toimintakulut	-227	-780	29,1 %	-165	62	37,4 %
Toimintakulut yhteensä	-11 007	-52 129	21,1 %	-13 301	-2 294	-17,2 %
Toimintakate	-8 215	-33 423	24,6 %	-11 928	3 712	31,1 %
Hallinto						
toimintatuotot	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
toimintakulut	-50	-385	13,0 %	-1 076	1 026	-95,3 %
Maankäyttöpalvelut						
toimintatuotot	111	4 426	2,5 %	296	-185	-62,6 %
toimintakulut	-542	-3 145	17,2 %	-495	-46	9,3 %
Yl.alueiden ylläp. ja kehitt.						
toimintatuotot	12	264	4,4 %	74	-63	-84,4 %
toimintakulut	-1 226	-5 246	23,4 %	-1 742	516	-29,6 %
Tilapalvelut						
toimintatuotot	1 965	11 193	17,6 %	376	1 589	423,0 %
toimintakulut	-2 813	-12 820	21,9 %	-3 104	291	-9,4 %
Ravitsemis- ja puhtaanapito						
toimintatuotot	166	686	24,2 %	161	5	2,8 %
toimintakulut	-2 994	-12 123	24,7 %	-3 288	294	-8,9 %
Liikennepalvelut						
toimintatuotot	137	945	14,5 %	255	-118	-46,2 %
toimintakulut	-1 302	-8 952	14,5 %	-1 607	305	-19,0 %
Kehittämis-, elinkeino- ja työllisyyspalvelut						
toimintatuotot	401	1 192	33,6 %	211	190	89,7 %
toimintakulut	-2 080	-9 459	22,0 %	-1 989	-91	4,6 %

Investoinnit

TULOT	MTA 2023	TOT 1-3/2023	Tot %
Uusinvestoinnit			
Maa- ja vesialueet	0	0	0,00 %
Rakennukset/Kiinteä omaisuus	0	744	0,00 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	125 000	0	0,00 %
Osakkeet ja osuudet	0	0	0,00 %
YHTEENSÄ	125 000	744	0,60 %

MENOT	MTA 2023	TOT 1-3/2023	Tot %
Korvausinvestoinnit			
Rakennukset/Lasten ja nuortenpalv.hankk	0	0	0,00 %
Rakennukset/Vapaa-ajan palv.hankkeet	0	0	0,00 %
Rakennukset/Kaupunkikeh.palv.hankkeet	-3 957 500	-116 786	2,95 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-3 325 500	-18 321	0,55 %
Koneet ja kalusto	-751 000	-58 294	7,76 %
Laajennusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-562 000	-796	0,14 %
Koneet ja kalusto	-230 000	-38 593	16,78 %
Uusinvestoinnit			
Maa- ja vesialueet	-1 000 000	0	0,00 %
Rakennukset/Lasten ja nuortenpalv.hankk	-50 000	0	0,00 %
Rakennukset/Kaupunkikeh.palv.hankkeet	0	-3 655	0,00 %
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-1 179 000	-30 793	2,61 %
Koneet ja kalusto	-520 000	-85	0,02 %
Osakkeet ja osuudet	-1 328 900	-502 369	37,80 %
YHTEENSÄ	-12 903 900	-769 692	5,96 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Rakennusvalvonta

Rakentamisen lupia on haettu alkuvuonna vähemmän verrattuna viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon. Myös lupapäätöksiä on tehty vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan.

Asiakkaat ovat ostaneet Lupapiste Kaupan asiakirjoja n. 16 % enemmän kuin vastaavaan aikaan viime vuonna ja asiakirjoja on digitoitu sähköiseen arkistoon n. 37 % vähemmän kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Vähentyneeseen digitointimäärään on vaikuttanut pääosin henkilöstöresurssin muutos vertailuajankohdan aikana.

Rakennetun ympäristön valvontakohteita (mm. luvaton rakentaminen, rumentava ulkovarastointi, hulevesihaitat yms.) on ollut enemmän (85 kpl) kuin vastaavaan aikaan viime vuonna (69 kpl).

Uusi LVI-tarkastaja on aloittanut rakennusvalvonnassa tammikuun alussa. LVI-tarkastajan virka korvasi aikaisemman lupainsinöörin viran.

Uusi rakennuslaki on hyväksytty eduskunnassa 1.3.2023 ja se tulee voimaan 1.1.2025. Laki tulee vaikuttamaan rakennusvalvontojen toimintaan mm. lupamenettelyn muutosten kautta.

	1-3 2022	1-3 2023	Muutos-%
Rakennusvalvonta:			
Myönnetyt luvat	150	131	-12,7%
Uudet lupahakemukset	175	158	-9,7%

Ympäristönsuojelu

Alkuvuosi on ollut tavanomainen. Maaliskuun lopussa oli vireillä yksi maa-aineslupahakemus, kaksi yhteiskäsittelylupaa ja yksi ympäristölupahakemus. Tammi-maaliskuussa lautakunta päätti kahdesta yhteiskäsittelyluvasta. Erilaisia viranhaltijapäätöksiä tehtiin kymmenen. Valvonnassa on keskitytty vuosiraporttien tarkastamiseen, josta peritään maksu asiakkailta. Valvontatarkastuksia tehtiin muutama. Maa-ainesten oton valvonnan laskutustiedot selvitetiin ja maa-ainesvalvonnan laskut lähtivät asiakkaille maaliskuussa. Maa-ainestenoton valvontamaksut laskutetaan kerran vuodessa keväällä ja ne muodostavat merkittävän osan ympäristönsuojelun tuloista.

	1-3 2022	1-3 2023	Muutos-%
Ympäristönsuojelu:			
jätevesi- yms. lausunnot	10	10	0,0%
Muut päätökset ja luvat yms	48	69	43,8%

Ympäristöterveydenhuolto

Salon ja Someron ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue aloitti 1.1.2023. Yhteistyön käynnistäminen ja tutustuminen uusiin valvontakohteisiin on vaatinut alkuvuodesta paljon resursseja, eikä tarkastuksia ole pystytty ihan kaikilta osin tekemään valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia on tehty tammi-maaliskuun aikana elintarvikevalvonnassa 83/266 (31%), terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa 34/162, (21%), tupakkalain valvonnassa 8/45 (18 %) ja lääkelain nikotiinikorvausvalmisteiden valvonnassa 6/25 (24 %).

Eläinlääkintähuollossa toiminnan haavoittuvuus on pienentynyt Somero-yhteistyön myötä, sillä praktikkoeläinlääkäreiden määrä nousi kolmesta viiteen. Myös uusi valvontaeläinlääkärin virka täytettiin maaliskuussa, mutta toisen vakituisen valvontaeläinlääkärin virkavapaasta johtuen molemmat virat ovat täynnä vasta kesäkuussa. Tästä johtuen vuoden 2023 valvonnan erityisenä painopisteenä olevia suunnitelmallisia eläinsuojelutarkastuksia ilmoituksenvaraiseen toimintaan ei ole pystytty vielä tekemään. Varsinais-Suomen alueen pieneläinpäivystyspalvelut joudutaan kilpailuttamaan nykyisen toimijan sanottua sopimuksen irti 1.9.2023 alkaen. Hankintaa on valmisteltu seutuhankintana Turun kaupungin johdolla. Tulevat pieneläinpäivystysjärjestelyt koskevat jatkossa myös Someroa.

	1-3 2022	1-3 2023	Muutos-%
Terveysvalvonta:			
Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset	109	134	22,9%

Huom. Vuosien 2022 ja 2023 tarkastusluvut eivät ole vertailukelpoisia johtuen yhteistoiminta-alueen aiheuttamista muutoksista. Muutoksia on tapahtunut sekä suunniteltujen tarkastusten lukumäärissä että resursseissa.

Maaseutupalvelut

Maaseutupalveluiden alkuvuotta on työllistänyt maatalouden tukijärjestelmän ohjelmakauden muutos ja siitä aiheutunut kouluttautumisen tarve tukijärjestelmän merkittäviin rakenteiden ja yksityiskohtien muutoksiin. Tukijärjestelmän muutoksista saatua tietoa on jaettu viljelijöille järjestetyissä koulutustilaisuuksissa ja yhteensä maaseutupalveluiden järjestämiin kahdeksaan koulutukseen ja tiedotustilaisuuteen on osallistunut Salossa noin 900 henkilöä. Huomioitavaa, että aktiiviviljelijöitä oli Salossa v. 2022 noin 820, joten laskennallisesti osallistumisprosentti on hyvin korkea.

Ohjelmakauden vaihtuessa on tyypillistä, että tavanomaista useampi viljelijä harkitsee oman viljelijäyrittäjyyden lopettamista, mutta Salossa mahdolliset lopettamissuunnitelmat eivät ole olleet keskimääräistä enempää esillä. Sukupolvenvaihdosten määrä jäänee kuitenkin hyvin alhaiseksi.

Lisäksi alkuvuotta ovat työllistäneet eläintukien haut ja muutosten huomiointi, sokerijuurikkaan kuljetustuki sekä pienten korvauskelvottomien alojen tarkastelut ja yhdistämiset korvauskelpoisiin lohkoihin ja niistä aiheutunut tiedotustarve.

Talous

Suurin yksittäinen muutos rakennus- ja ympäristölautakunnan talousarviossa verrattuna vuoteen 2022 on vuoden 2023 alusta muodostettu Salon ja Someron ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alue, jonka järjestämisvastuu on Salon kaupungilla. Tämän johdosta Saloon siirtyi henkilöstöresursseja sekä muita toiminnasta aiheutuvia kuluja. Toisaalta tuotto puolella lisääntyi myynti- ja maksutuotot sekä Someron maksama osuus nettokustannuksista. Edellä mainituista syistä vuodet eivät ole täysin vertailukelpoiset ympäristöterveydenhuollon lukuja osalta.

Tammi-maaliskuun toimintatuotot (ulkoiset ja sisäiset) ovat lautakuntatasolla 0,28 miljoonaa euroa (19,7 % talousarviosta).

Toimintakuluja (ulkoiset ja sisäiset) on toteutunut 0,64 miljoonaa euroa ja ne ovat niin ikään alle talousarvion toteuman ollessa 20,7 %.

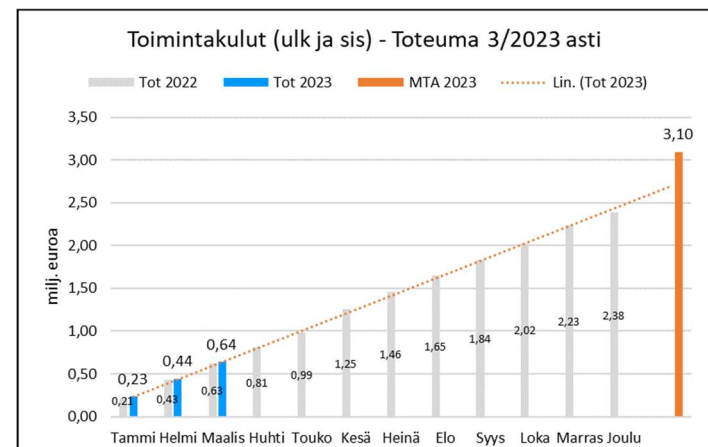
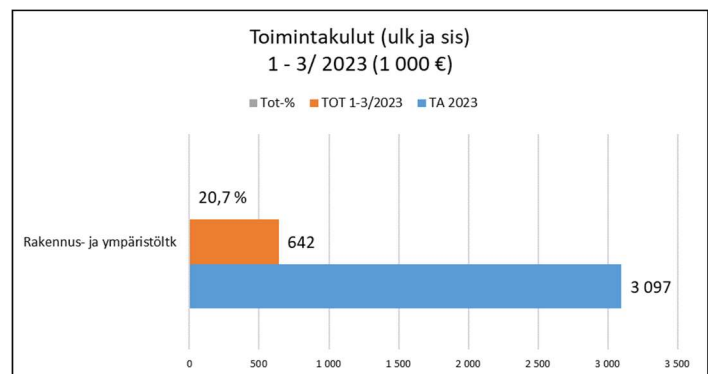
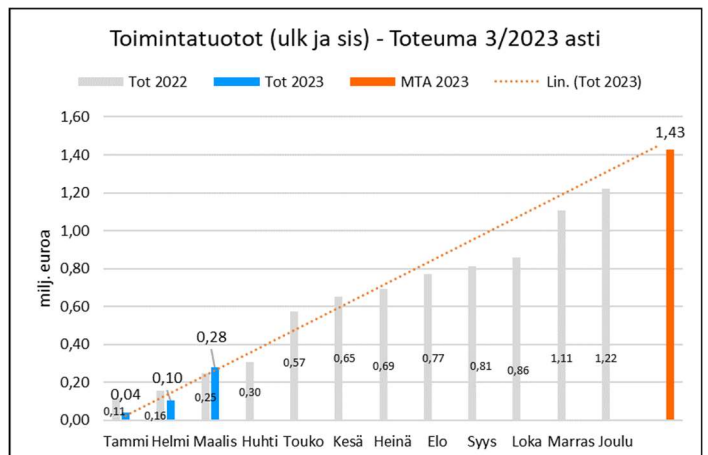
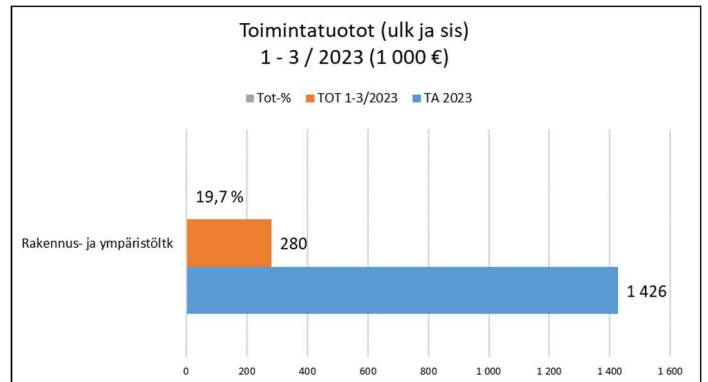
Henkilöstökulut ovat lautakuntatasolla reippaasti alle talousarvion, toteuma 20 %. Henkilöstökuluja talousarvioon verrattaessa pitää ottaa huomioon, että talousarvioon tuli uusia virkoja ja toimia, joita ei ole vielä täytetty.

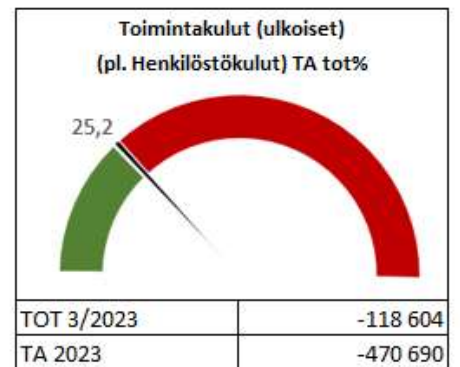
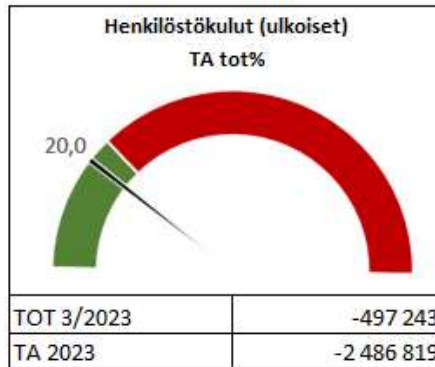
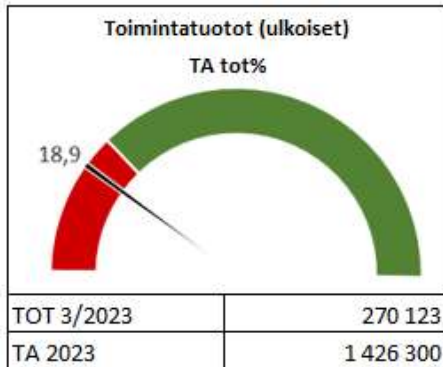
Rakennusvalvonnan toimintatuotot jäävät alle talousarvion, toteuman ollessa 17,4%. Rakennusvalvonnan lupamaksuja on toteutunut alkuvuonna arvioitua vähemmän. Toimintakulut ovat hieman alle talousarvion, toteuma 24,1 %. Vaikka palvelujen ostot ylittävät talousarvion ICT-kulujen maksuaikataulusta johtuen (ohjelmistotoimittajat laskuttavat alkuvuodesta kerralla pidemmän aikavälin), jäävät henkilöstökulut vielä alkuvuonna alle talousarvion rekrytointiprosessin ollessa kesken uuden tarkastusinsinöörin toimen osalta.

Ympäristönsuojelun toimintatuotot ovat 61,0 %, joka ylittää talousarvion reippaasti. Tämä johtuu maa-ainesoton valvontamaksuista, jotka suoritetaan kerran vuodessa. Toimintakulut ovat toteutuneet hieman alle talousarvion 22,4 %.

Ympäristöterveydenhuollon toimintatuotot jäävät hieman talousarviosta, toteuma 23,4 %. Terveysvalvonnan perusmaksut laskutetaan vasta keväällä. Toimintakulut alitavat talousarvion reilusti ja ovat 18,8 %. Myös ympäristöterveydenhuollossa rekrytointiprosessit ovat kesken.

Maaseutupalveluissa ensimmäinen pellonvuokrauslaskutus tapahtuu vasta toukokuussa. Tästä syystä toimintatuottoja ei ole juurikaan toteutunut. Toimintakulut ovat alle talousarvion, toteuma 21%.

TULOSLASKELMA 1000 € (ulkoinen)	KUM TOT 03/2023	TA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 03/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Rakennus- ja ympäristöltk yhteensä						
Myyntituotot	81	408	19,9 %	10	71	712,0 %
Maksutuotot	187	695	26,9 %	227	-40	-17,5 %
Tuet ja avustukset	0	0	0,0 %	8	-8	-100,0 %
Muut toimintatuotot	2	323	0,5 %	0	1	421,6 %
Toimintatuotot yhteensä	270	1 426	18,9 %	245	25	10,4 %
Henkilöstökulut	-497	-2 487	20,0 %	-483	14	2,9 %
Palvelujen ostot	-102	-342	29,7 %	-102	0	0,0 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-5	-25	19,6 %	-2	3	129,5 %
Avustukset	-1	-17	6,5 %	0	1	0,0 %
Muut toimintakulut	-11	-86	12,7 %	-9	2	25,4 %
Toimintakulut yhteensä	-616	-2 958	20,8 %	-596	20	3,3 %
Toimintakate	-346	-1 531	22,6 %	-352	6	1,6 %
Rakennus- ja ympäristövalv.hallinto						
toimintatuotot	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
toimintakulut	-2	-63	3,1 %	-32	30	-94,0 %
Rakennusvalvonta						
toimintatuotot	55	351	15,7 %	94	-39	-41,5 %
toimintakulut	-167	-684	24,4 %	-183	15	-8,4 %
Ympäristönsuojelu						
toimintatuotot	67	110	61,0 %	85	-18	-20,9 %
toimintakulut	-146	-648	22,5 %	-142	-3	2,4 %
Ympäristöterveydenhuolto						
toimintatuotot	146	642	22,8 %	66	80	121,5 %
toimintakulut	-240	-1 276	18,8 %	-177	-63	35,5 %
Maaseutupalvelut						
toimintatuotot	2	323	0,5 %	0	1	421,6 %
toimintakulut	-61	-286	21,3 %	-62	1	-1,8 %

Olennaiset toimintaan ja talouteen liittyvät tapahtumat

Alkuvuonna 2023 liikelaitoksen henkilöstössä tapahtui merkittäviä muutoksia. Toimitusjohtaja irtisanoutui virastaan marraskuussa 2022 ja toimitusjohtajan viransijaisena toimi kaupunkikehitysjohtaja ajalla 1.12.2022-31.3.2023. Toimitusjohtajan rekrytointi oli käynnissä alkuvuoden 2023 ja uusi toimitusjohtaja valittiin Salon Veden johtokunnassa 8.2.2023. Uusi toimitusjohtaja aloitti 1.4.2023.

Henkilöstössä tapahtui laajasti myös muita muutoksia. Uusi viemärlaitospäällikkö aloitti virassaan 2.1.2023. Syksyllä 2022 irtisanoutuneen vesihuoltosihteerin tehtävässä aloitti huhtikuussa uusi työntekijä. Viemärlaitoksen laboratorionhoitaja irtisanoutui tammikuussa ja uusi työntekijä aloitti huhtikuussa. Viemärlaitoksen erikoisammattimies irtisanoutui helmikuussa ja rekrytointiprosessi käynnistettiin.

Tammikuussa Salon Veden johtokunta hyväksyi liikelaitoksen käyttösuunnitelman ja hankintasuunnitelman vuodelle 2023. Maaliskuun alussa kaupunginvaltuusto myönsi liikelaitokselle lisämäärärahaa 80 000 euroa Salon Veden investointihankkeelle, vesilaitoksen irtain. Lisämäärärahalla katetaan vuonna 2022 tilatun erikoisvarustellun ja -rakennehuoltoauton hankinta. Maailmantilanteesta johtuvien pitkittyneiden toimitusaikojen vuoksi auton hankinta ei toteutunut suunnitellusti vuoden 2022 aikana.

1.1.2023 Salon Veden verkosto-omaisuus laajeni, kun Perniön Pääristen jätevesiverkko ja Perttelin Kurajoen vesijohtoverkko asiakkuuksineen siirtyi osuuskunnilta vesihuoltolaitokselle.

Energiaomavaraisuuden edistämiseksi Pullassuon vedenottamolle asennettiin maaliskuussa aurinkoenergiajärjestelmä. Alkuvuoden aikana parannettiin vesilaitoksen automaatiojärjestelmää. Vesihuoltolaitoksen toiminnassa keskeisenä teemana jatkui varautuminen. Huolellisella varautumisella varmistetaan vesihuollon toiminnan sujuvuus häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa mm. sähkökatkotilanteissa ja kyberhyökkäyksissä.

Vedentuotanto jatkui normaalina. Viime vuonna tapahtuneiden keskusjätevedenpuhdistamon mädättämön laiterikkojen seurauksena lietteenkäsittely on ollut siirrettynä ulkoiselle toimijalle. Muilta osin jätevedenpuhdistus on toiminut normaalisti

SUORITTEET

Liikelaitos	1-3 2022	1-3 2023	Muutos-%
Veden myynti m ³	629 703	591 665	-6,0 %
Liittymät (vesi)	14 690	14 797	0,7 %

Huom! Veden myyntitiedot 1-3 2023 osalta osittain puutteelliset ja täydentyvät seuraavaan raporttiin.

TOIMINTAKATE

	MTA2023	Tot 1-3/2023	Käyttö-%
Vesilaitos	1 903 758	523 847	27,5 %
	MTA2023	Tot 1-3/2023	Käyttö-%
Viemärlaitos	2 217 160	347 614	15,7 %

Talous

Tammi-maaliskuun toimintatuottoja (ulkoiset ja sisäiset) toteutui 2,01 miljoonaa euroa, joka on alle talousarvion (21,6 % talousarviosta). Vuoden ensimmäinen arviolaskutus oli viime vuoden vastaavan ajan suuruinen. Talousarvio 9,3 miljoonaa on laadittu sillä periaatteella, että käyttö-, perus- ja liittymämaksut eivät muutu edellisestä vuodesta.

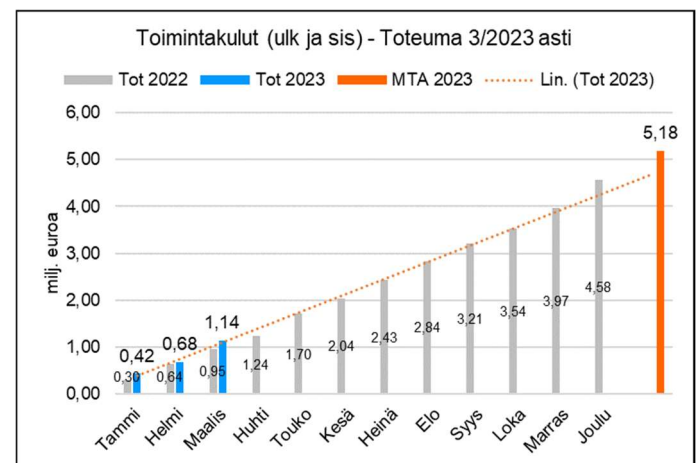
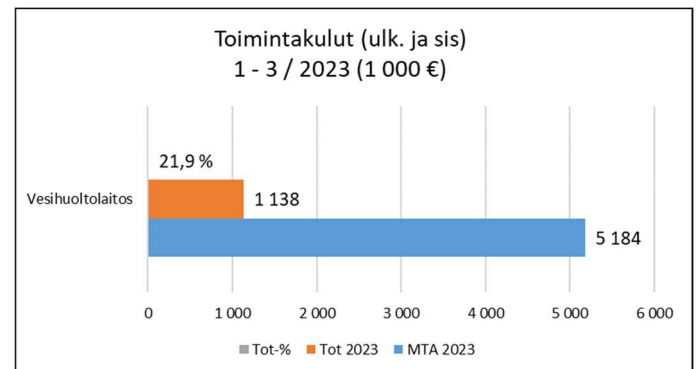
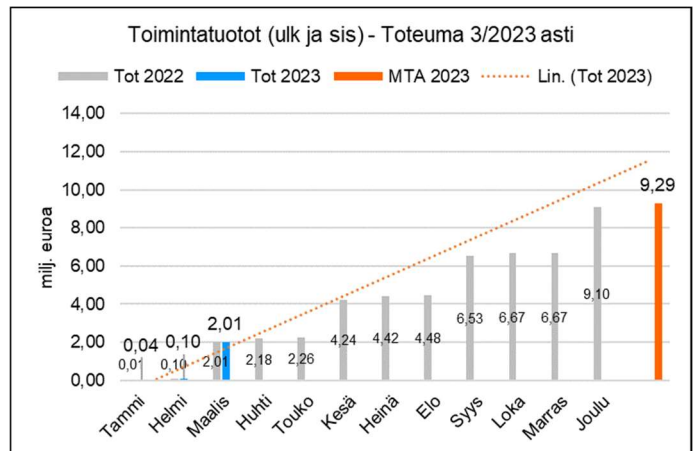
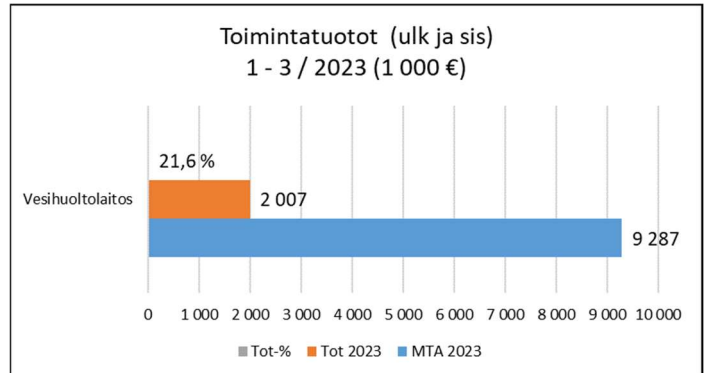
Toimintakuluja (ulkoiset ja sisäiset) on toteutunut 1,14 miljoonaa euroa, joka on niin ikään alle talousarvion, toteuman ollessa 21,9 %. Vastaavana ajankohtana viime vuonna toteuma oli 0,95 miljoonaa euroa. Kasvua vuoden takaiseen toimintakulujen toteumaan on 19,4 %.

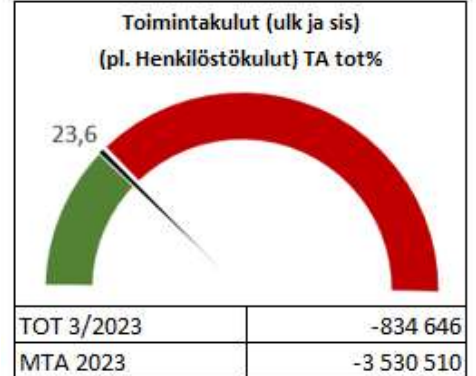
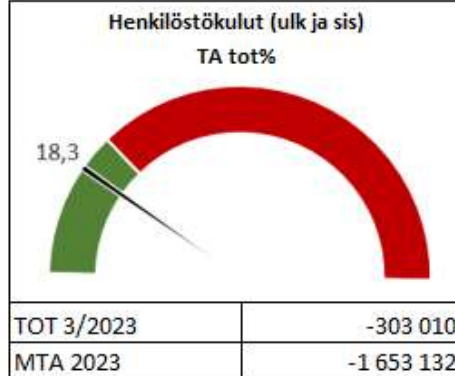
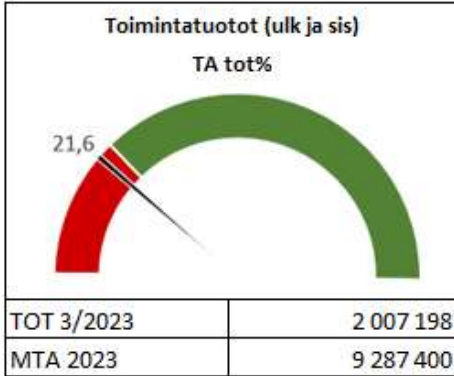
Suurin kasvu toimintakuluissa vuoden takaiseen tulee viemärlaitoksen puolelta sekä palveluiden ostoista että materiaalikuluista. Tähän vaikuttaa edelleen alkuvuonna mädättämön korjaukseen liittyvät ennakoidut kulut, joista valtaosa toteutui jo vuonna 2022. Esimerkiksi lie-tettä on jouduttu kuljettamaan muualle aiheuttaen suuret kululaskut. Johtokuntatasolla palvelujen ostojen toteuma on 23,9 % talousarviosta ja aineet ja tarvikkeet kululajin toteuma on 22,6 % eli molemmat alle talousarvion.

Henkilöstökulujen toteuma on niin ikään alle talousarvion toteuman ollessa 18,3 % talousarviosta. Henkilöstökulujen toteuman osalta tulee ottaa huomioon alkuvuonna edelleen vaikuttava resurssivaje.

Maaliskuun kirjanpidon yhteydessä tehtiin talousarviomuutos, jossa työllistämistukipalkat siirrettiin tuottojen ja kustannusten osalta käytön mukaisesti kunkin yksikön talousarvioon, kun ne talousarviossa on alun perin varattu keskitetysti työllisyyspalveluiden lukuihin. Vaikutus liikelaitoksen lukuihin on pieni.

Liikelaitos Salon Veden toimintakate vuoden ensimmäisellä neljänneksellä on 0,9 milj. euroa, joka on 21,2 % talousarviosta. Vesilaitoksen toimintakate ylittää talousarvion ollen 27,5 % ja viemärlaitoksen jää reilusti alle talousarvion (toteuma 15,7 %) johtuen alkuvuoden suurista edellä mainituista kulueristä.

TULOSLASKELMA 1000 €	KUM TOT 3/2023	MTA2023	TOT % TA2023	KUM TOT 3/2022	Muutos ed.vuosi	Muutos% ed.vuosi
Vesihuoltolaitoksen johtokunta						
Myyntituotot	1 996	9 287	21,5 %	1 997	-1	-0,1 %
Tuet ja avustukset	0	0	0,0 %	0	0	0,0 %
Muut toimintatuotot	11	0	0,0 %	14	-3	-21,3 %
Toimintatuotot yhteensä	2 007	9 287	21,6 %	2 011	-4	-0,2 %
Henkilöstökulut	-303	-1 653	18,3 %	-305	-2	-0,6 %
Palvelujen ostot	-412	-1 726	23,9 %	-330	82	24,8 %
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-375	-1 661	22,6 %	-293	82	27,9 %
Muut toimintakulut	-47	-144	32,9 %	-24	23	94,9 %
Toimintakulut yhteensä	-1 138	-5 184	21,9 %	-953	185	19,4 %
Toimintakate	870	4 104	21,2 %	1 059	-189	17,9 %
Vesilaitos						
toimintatuotot	940	4 076	23,1 %	927	13	1,4 %
toimintakulut	-416	-2 172	19,2 %	-358	-58	16,1 %
Viemärlaitos						
toimintatuotot	1 067	5 211	20,5 %	1 084	-17	-1,6 %
toimintakulut	-719	-2 994	24,0 %	-594	-126	21,1 %

INVESTOINNIT

TULOT	MTA 2023	TOT 1-3/2023	Tot %
Investointiavustukset ja osuudet	0	0	0,00 %
YHTEENSÄ	0	0	0,00 %
MENOT	MTA 2023	TOT 1-3/2023	Tot %
Korvausinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-3 590 000	-155 641	4,34 %
Koneet ja kalusto	-160 000	-578	0,36 %
Laajennusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-200 000	0	0,00 %
Uusinvestoinnit			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-450 000	-4 205	0,93 %
YHTEENSÄ	-4 400 000	-160 424	3,65 %

